4:2012

Teostory

TEOSTON ASIAKASLEHTI

14 Katsaus musiikkialan rahoitukseen

20 Aku Toivonen johtaa Elvis ry:tä

27 Uusi teos-rekisteri suunnitteilla

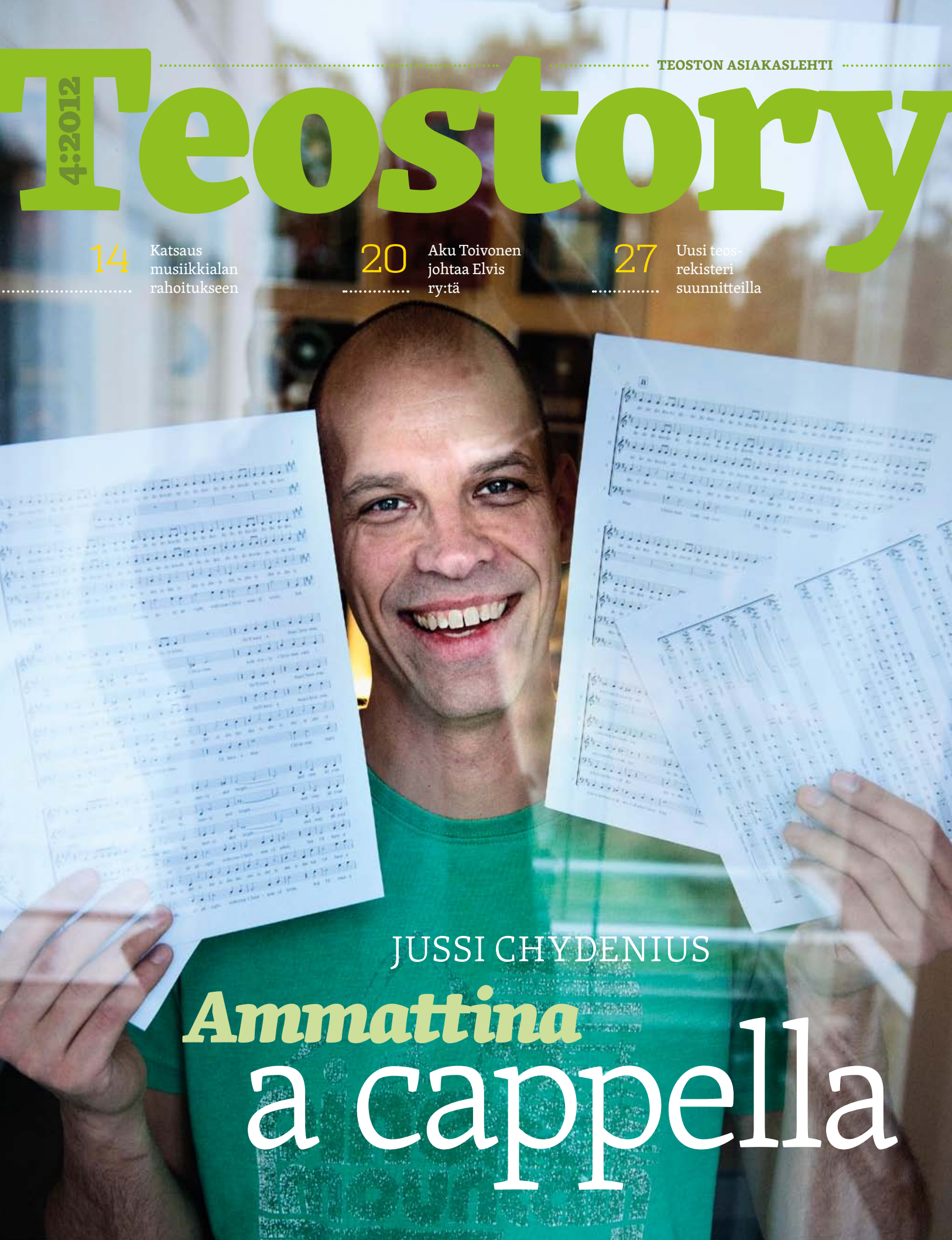

JUSSI CHYDENIUS

Ammattina a cappella

Enemmän duoo ku sooloo

Tomi Korhonen

TIEDÄTTEHÄN TILANTEEN, kun päälle iskee korvamato. Biisi, jota huomaa mielessään hyräilevänsä päivästä toiseen, vaikka radiosta tulisi hittiä hitin perään.

Viime aikoina päässäni on soinut Suomi-reggae. Tarkemmin sanottuna Kuningasjätkien *Enemmän duoo ku sooloo* -biisi. Kappale soi taannoin varmasti useammankin teostolaisen päässä, kun pähkäilimme sopivaa kiteytystä sille, mistä Teoston käynnistämässä Pumppu-hankkeessa oikein on kysymys.

Hankkeen tavoitteenahan on lisätä musiikin harrastajamääriä, kehittää musiikin ammatillista koulutusta sekä luoda uusia polkuja kansainväliseen menestykseen. Ja tehdä tämä yhdessä.

PALJON ON ENSIMMÄISEN syyskuussa järjestetyn työpajan jälkeen jo tapahtunutkin. Pumpun tiimoilta on ryhdytty kartoittamaan muun muassa musiikkiopetuksen roolia perusopetuksessa sekä sitä, miten suomalainen musiikkiala pystyy parhaalla tavalla hyödyntämään kansainvälistymisen reitit.

Suomalaisia toimijoita on maailmalla lukuisia: suurlähetystöt, kulttuuri-instituutit, kauppakamarit, Finpro... Me suomalaiset emme kuitenkaan ole osanneet hyödyntää olemassa olevia verkostojamme parhaalla mahdollisella tavalla, ja tähän on syytä kiinnittää tarkemmin huomiota.

Miten maailman musiikkimetropoleissa toimivat suomalaiset tahot, kuten edustustot, kulttuuri-instituutit tai Finpron kaltaiset vientiorganisaatiot voisivat edistää musiikintekijöiden ja -viejien verkottumista ja kansainvälistymistä, on kysymys, johon porukalla haetaan vastausta.

YHDESSÄ TEKEMINEN on hienolla tavalla esillä myös Teoston Kulttuurikummihankkeessa. Vuodesta 2009 toiminut hanke yhdistää musiikin tekijät ja päättäjät ja antaa luovalle alalle kasvot.

Teimme syksyllä kyselyn Kulttuurikummihankkeessa mukana oleville musiikintekijöille. Halusimme kuulla kuinka aktiivisesti musiikintekijät ja kansanedustajat ovat tavanneet toisiaan, millaiset asiat ovat nousseet tapaamisissa keskeisiksi ja olisiko kummitoimintaa syytä kehittää johonkin suuntaan.

HANKKEEN MYÖTÄ OLEMME päässeet tutustumaan musiikintekijöihin ja päättäjiin eri puolilla Suomea ja tapaamiset ovat olleet poikkeuksetta antoisia: sekä me teostolaiset että palautteen perusteella myös kummiparit ovat oppineet toisistaan ja toistensa työstä jotain uutta. Kyselyn perusteella yhteydenpitoa kaivataan lisää.

”Aktiivinen yhteydenpito saa jo kansanedustajat valveutumaan siitä, mitä ammattikuntamme tekee”, kiteytti eräs kyselyyn vastanneista. Tämä on hyvä pitää mielessä, sillä työsarkaa riittää tulevana vuonna niin kotimaassa kuin EU-tasollakin.

TYÖTÄ JA KESKUSTELUA RIITTI marraskuun viime päivinä myös ns. Chisu-gaten tiimoilta. Pahimpien kuohujen laskeuduttua keskustelua ryhdyttiin käymään olennaisesta kysymyksestä eli siitä, millaisia keinoja piratismin valvonnassa tällä hetkellä on. Teosto on pitänyt jo pitkään esillä pehmeämpiä keinoja, kuten esimerkiksi varoituskirjeitä, jotta vastaavanlaisilta gateilta vältyttäisiin. On hyvä muistaa, että Suomessa on kuitenkin toiminnassa lukuisia laillisia musiikkipalveluita, joiden kautta on kuunneltavissa lähes 30 miljoonaa kappaletta. Valinnanvaraa varmasti on.

Kulttuurikummit ovat vieneet aktiivisesti eteenpäin viestiä tekijöille tärkeistä asioista. Aktiiveja kaivataan lisää myös Teoston toimintaan. Jotta musiikintekijöiden ja kustantajien toiveet ja näkemykset tulisivat Teoston päätöksenteossa otetuiksi huomioon mahdollisimman kattavasti, olisi hyvä, jos mahdollisimman monenlaiset ja monenikäiset Teoston asiakkaat innostuisivat hakemaan myös Teoston jäsenyyttä. Tietoa siitä, miten pääset mukaan vaikuttamaan, löydät sivulta 23.

TÄMÄ ON VUODEN VIIMEINEN TEOSTORY.
Ensi vuonna jatketaan taas uusin aihein. Hauskaa loppuvuotta ja hyvää joulun odotusta!

Teostory on Teoston tiedotus- ja asiakaslehti sekä tekijänoikeusalan yleinen keskustelufoorumi. Kirjoitukset eivät välttämättä edusta Teoston kantaa.
JULKAISIJA Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto r.y., Lauttasaarentie 1, 00200 Helsinki, puh. (09) 681 011, faksi (09) 677 134, sähköposti: teostory@teosto.fi
TOIMITUS Tomi Korhonen (päätoimittaja), Marja-Leena Karjula (toimitussihteeri) **ULKOASU** Topi Saari/Neutron Design **KANNEN KUVA** Jussi Helttunen
PAINO Forssa Print **ISSN** 1236-6757 | 37. vuosikerta. | Teosto on kansainvälisen tekijänoikeusjärjestöjen yhteistyöelimen Cisacin jäsen.

SUVI-TUULI KANKAANPÄÄ

„Tästä aloitettiin lähes 85 vuotta sitten.“ s.32

MARKKU MATTILA

„Elvis ry:n yhtenä tehtävänä on kohottaa tekijän ammatin arvostusta.“ s.20

LAURI HANNUS

Suomalaisuus näkyy Eurosonicissa 17 artistin voimin. Yksi mukanaolijoista on Rubik. *s. 17*

„Tällä hetkellä sijoittaja ei voi tulla luontevalla tavalla mukaan musiikin ytimeen eli IP:hen, vaan sen liepeille, muuhun liiketoimintaan.“

Tanu-Matti Tuominen **s. 11**

4:2012

4 Jussi Chydenius johtaa taas Rajattoman joulukiertueelle.

10 Pääomarahoitus loistaa musiikkialalla poissaolollaan.

13 Pumppu-hanke etenee: enemmän duoo ku sooloo.

15 Miten syntyi Lentäjän poika?

20 Aku Toivonen ajaa kevyen musiikin tekijöiden ammatillisia ja taloudellisia etuja.

23 Teoston jäsenenä voit osallistua päätöksentekoon.

27 Pohjoismaista yhteistyötä uuden teosrekisterin ja tilitysjärjestelmän kehittämiseksi.

30 Kulttuurikummit jatkavat yhteydenpitoa päättäjien kanssa.

Yhteistyökuvioita Teoston tietojärjestelmien uudistamiseksi selvitetään pohjoismaisten kumppanien kanssa. ***s. 27***

Sat

Jussi Chydeniuksen tie Don Huonojen rumpupallin kautta Suomen suosituimman lauluyhtyeen johtohahmoksi on ollut sattumien ja vahinkojen johdattelema. Jo kymmenettä kertaa joulukonserttikiertueelle lähtevän Rajattoman perustajajäsenen lapsuudenkodissa ei kuunneltu joululauluja.

TEKSTI: JANNE FLINKKILÄ
KUVAT: JUSSI HELTTUNEN

ttumalta säveltäjäksi

Lauluyhtye Rajattoman johtohahmo **Jussi Chydenius** täyttää joulukuun 30. päivänä 40 vuotta. Säveltäjä **Kaj Chydeniuksen** ja poliittisessa laululiikkeessä 1970-luvulla vaikuttaneen teatteriohjaaja **Kaisa Korhosen** poika ei kotonaan altistunut joululauluille.

”Ainoa joululevy, jota kotona kuunneltiin, oli **Juice Leskisen** *Kuusessa ollaan. En etsi valtaa loistoa* -laulun olen kuullut ensimmäistä kertaa Juicen rockversiona. Se voisi olla monelle pyhäinhäväistys”, Jussi Chydenius sanoo.

Chydeniuksen varhaisin musiikillinen muisto on se, kun isä toi tuliaisiksi matkoiltaan pari **Elviksen** levyä ja The Beatlesin kokoelmaa. Varsinaisen musiikkikasvatuksensa hän sai kaksi vuotta vanhemmalta isoveljeltään **Kallelta**, joka päätyi aikuisena ammattimuusikoksi ja tuottajaksi. »

OLEN AINA NAUTTINUT YHDESSÄ TEKEMISESTÄ JA SOITTAMISESTA.

”Käytännössä kuuntelin sitä, mitä Kallekin. Broidin vanavedessä päädyin myös keikoille. Joskus baarikeskusteluissa pääsen ylpeilemään, että yhdeksänvuotiaana näin saman vuoden aikana Motörheadin, Stray Catsin ja Duran Duranin. Vuosi oli 1982.”

Tärkeintä lapsuusvuosien musiikkia oli kuitenkin suomirock.

”Hassisen Kone, Tuomari Nurmio, Pelle Miljoona, Eput. Sitä 80-luvun alun ja puolivälin osastoa tuli alaasteiässä kuunneltua.”

Suomirockiin Chydenius pääsi jättämään myöhemmin itsekin jälkensä. Hän soitti vuosina 1989–2001 rumpuja Don Huonot -yhtyeessä. Niiltä ajoilta elämään jäivät muun muassa kappaleet *Kissaihmiset*, *Riidankylväjä*, *Hyvää yötä ja huomenta*, *Tuulee* ja *Tule sellaisena kuin olet*.

TEININÄ RUMPUSETIN TAAKSE

Muusikkona Chydenius oli suhteellisen myöhäisherännäinen. Soittoharrastus alkoi toden teolla vasta teiniiässä. Taustalta löytyy vanha viisaus suutarin lapsista ja heidän kengistään.

”En ole soittanut mitään instrumenttia pienestä pitäen. En osaa sanoa, miksi. Ehkä vanhemmat eivät vain patistaneet musiikkiharrastuksen pariin.”

Ensimmäiseksi soittimeksi valikoituivat rummut. Isoveli Kallella oli taas osansa kipinän syttymiseen.

”Meillä oli ikään kuin bändi jo varhaisteini-iässä. Kalle soitti pianoa ja teki biisit, nykyisin elokuvaohjaajana tunnettu **Aleksi Mäkelä** lauloi. Minä hakkasin rumpukapuloilla erinäisiä tyynyjä ja kansioita.”

Kun Chydenius sai 14-vuotiaana oikean rumpusetin, hän perusti saman tien bändin **Kalle Aholan** kanssa. Myöhemmin Ahola opittiin tuntemaan Don Huonojen solistina. Chydenius otti yksityistunteja muun muassa Bad Signissa soittaneelta **Harri Seppälältä**, mutta varsinaisia musiikkiopintoja hänellä ei ole takana.

”Pyrin kyllä pop & jazz -konservatorioon mutten päässyt. Olen aina nauttinut yhdessä tekemisestä ja soittamisesta, mutta oman tekniikan kehittäminen ei kiinnostanut niin paljon. Olin suoraan sanottuna laiska harjoittelemaan yksin soittamista.”

VAHINGOSSA KUOROLAULUN PARIIN

Yläasteen jälkeen Chydenius meni Sibelius-lukioon. Vuonna 1989 hän oli lukion toisella luokalla eikä omien sanojensa mukaan ”ollut ikinä laulanut juuri mitään”.

”En kuvitellut, että minulla olisi ollut mitään lahjojakaan siihen”, hän sanoo.

Sitten peliin astui sattuma – ja luokkakaveri **Mikko von Hertzen**. Nykyisin Von Hertzen Brothersin laulajakitaristina tunnettu Mikko lauloi Sibelius-lukion kamarikuorossa.

”Olin kuoroluokan ulkopuolella odottamassa, että Mikko pääsisi tunnilta. Mikko tulikin ja nappasi minut sisään luokkaan. Hän ilmoitti kuoronjohtaja **Marjukka Riihimäelle**, että Jussi tulee kuoroon. Sille tielle jäin.”

Chydeniuksella oli matala ääni jo lukiolaispoikana, ja basson rooli sopi hänelle. Hän innostui uudesta harrastuksesta ja lopulta rakastui kuorolauluun musiikintekemisen muotona.

Samassa kamarikuorossa lauloivat myös sopraanot **Essi Wuorela** ja **Virpi Moskari**. Ylioppilaaksi kirjoitettuaan he jatkoivat harrastustaan Grex Musicus -kamarikuorossa, jossa he tutustuivat altto **Soila Sariolaan** ja baritoni **Ahti Paununun**. Vuonna 1997 viisikkoon otettiin mukaan tenori **Hannu Lepola**. Syntyi lauluyhtye Rajaton.

”Jälkeenpäin ajateltuna kaikki on ollut täyttä sattumaa. Olen muistanut kiitellä Mikkoa, että hän teki aloitteensa. Ilman sitä en varmasti tekisi tänä päivänä sitä, mitä työkseni teen.”

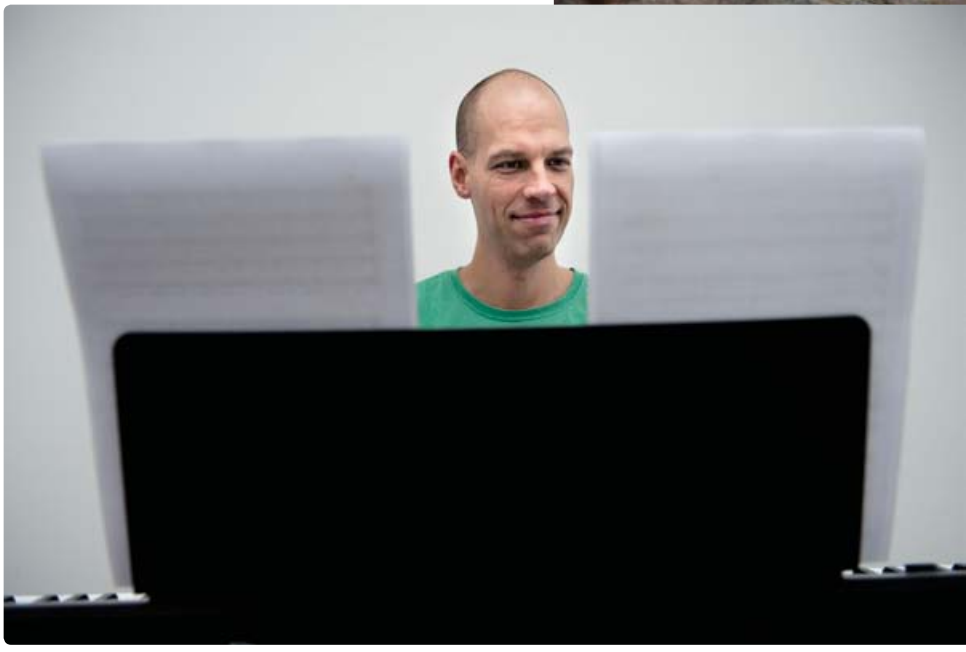

RAJATTOMAN JOULUKIERTUEESTA ON TULLUT TRADITIO.

DON HUONOISTA TÄYSIPÄIVÄISEKSI KUOROLAULAJAKSI

Vuodesta 1989 sinnikkäästi puurtanut Don Huonot sai vuosituhannen lopussa vihdoin nauttia työnsä hedelmistä. Yhtye nousi myyntilistojen kärkeen ja festivaalien päälavoille. Kalle Chydenius oli yhä pikkuveljensä taustalla: hän toimi Don Huonojen menestyslevyjen tuottajana.

Aluksi Chydeniuksen tasapainoilu Don Huonojen ja Rajattoman välillä sujui luontevasti. Don Huonot ei ollut jatkuvasti tien päällä vaan teki suosionsa huippuvuosinaankin vain joitakin kymmeniä keikkoja vuodessa.

”Kahden haipakkavuoden jälkeen päätimme pitää sapattivuoden. Sen aikana elämä ehti viedä mukanaan. Sain ensimmäisen lapsen, lähdin mukaan politiikkaan, olin päivätöissä Music Makers -tuotantoyhtiössä ja Rajaton teki ensimmäisen levynsä.”

Syksyllä 2000 Don Huonot palasi sorvin ääreen ja alkoi tehdä uusia biisejä.

”Se tuntui hirveän vaivalloiselta. Oli niin monta rautaa tulessa, ettei aika vain riittänyt. Oli pakko tehdä ratkaisuja: jotain piti jättää pois. Donkkarit oli saavuttanut kaiken, mitä suomenkielisellä rockmusalla voi saavuttaa, joten päätin keskittyä Rajattomaan.”

SATTUMA VEI SÄVELTÄJÄKSI

Chydeniuksen oma sävellys- ja sovitustuotanto alkoi vuonna 1995 kuoroteoksesta *Kutsu*.

”Sekin on sarjassamme ’hauskoja yhteensattumia’”, Jussi naurahtaa. ”Olin aiemmin tarjonnut biisinraakileita Don Huonoille ja tehnyt pari biisiä ystävälleni **Janus Hanskille**. En kuitenkaan soita kitaraa, joten oli vaikea tehdä biisejä kitarabändille.”

Chydenius suoritti siviilipalveluksensa Annantalon taidekeskuksessa. Helsingin kaupunki oli hankkinut Annantalon studioon tietokoneen ja sekvensseriohjelman.

”En ikinä voisi tehdä arreja kynällä ja paperilla ja kuvitella, miltä se kuulostaa. Sekvensserillä pystyin kokeilemaan, miltä sovitukset kuulostaisivat. Nappasin runokokoelman eteeni ja sävelsin sieltä kappaleen, jonka nimeksi tuli *Kutsu*.”

Miksi siitä tuli juuri kuoroteos? Syy on taas käytännönläheinen.

”Ei ollut muitakaan instrumentteja. Toinen instrumenttini olisi ollut rummut, joilla on vaikea säveltää musiikkia.”

Nykyisin Chydenius säveltää myös muille lauluyhtyeille ja kuoroille. Hänen kuorosävellyksiään ovat julkaisseet kustantajat Sulasol ja Oxford University Press.

”Jos kirjoitan biisejä Rajattomalle, koen tiettyä kaupallisen menestyksen kautta tullutta painetta. Luonteeni on sellainen, että alan helposti kelata, millaista sen pitäisi olla ja miten ihmiset ottavat sen vastaan. Siksi tykkään tosi paljon kirjoittaa tilauksesta. Kuoroille säveltäminen on antoisaa, koska kuoromusiikki taidemuotona antaa vapaat kädet tehdä mitä tahansa.”

Säveltäjänä ja sovittajana Chydenius on itseoppinut. Siinä on sekä hyvät että huonot puolensa.

”En ole kovin nopea säveltäjä. Toisaalta se on plussaa, ettei ole olemassa sääntöjä, mitä saa ja mitä ei saa tehdä. Olen äärettömän onnekas, että olen saanut tehdä Rajattomalle biisejä ja kuulla hyvien laulajien laulavan niitä. Se on ollut paras oppikoulu.”

Vähitellen ovet kuorosäveltäjänä alkavat avautua myös ulkomaille. Chydenius on tutustunut englantilaiseen **Bob Chilcottiin**, joka on tunnettu etenkin lapsi- ja nuorisokuorosävellyksistään. Hänen kauttaan löytyi yhteys Oxford University Pressin nuottikustannuspuoleen. Ensi vuonna julkaistaan Chydeniuksen ja Chilcottin yhteinen nuottikirja *Sun, Moon, Sea, and Stars*. »

”Siinä on molemmilta neljä biisiä, joilla on löyhä temaattinen yhteys. Säveltäjä Jussi Chydeniuksen kannalta se on iso ja kuumottavakin juttu. Jännittää odottaa, mitä mieltä sävellyksistäni ollaan, mutta koen tietysti, että se on hieno mahdollisuus.”

RAJATON AMMATTINA

Nykyisin tekijänoikeuskorvaukset muodostavat ”neljäsosan tai viidesosan” Chydeniuksen vuosituloista.

”Se on merkittävä tulonlähde, vaikka esiintyvänä taiteilijana itsensä voi elättää paljon helpommin kuin säveltäjänä, ellei satu olemaan joku **Teemu Brunila**. On silti paljon musiikintekijöitä, jotka eivät ole itse keikkailevia muusikoita. Heille nykyisen tekijänoikeussysteemin säilyminen on iso toimeentulokysymys.”

Viime vuonna Chydenius oli Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien Lyhty-valtuuskunnan puheenjohtaja. Sitä kautta hän oppi paljon myös muiden taiteenalojen tekijänoikeusasioista.

”Musiikintekijöillä on toistaiseksi asiat vielä aika hyvin. Nämä ovat monimutkaisia asioita selittää, kun yrittää kertoa jollekin ei-muusikolle, miten asiat menevät, mikä on kohtuullista ja mikä ei. Teosto on tehnyt siinä hirveän hyvää duunia ja ainakin toistaiseksi saanut pidettyä hyvin tekijöiden puolta.”

Rajaton on näinä päivinä siitä harvinainen yhtye, että myös levymyynti tuottaa heille tasaista tulovirtaa. He ovat julkaisseet kolmetoista albumia, joita on maailmanlaajuisesti myyty yhteensä jo lähes 400 000 kappaletta.

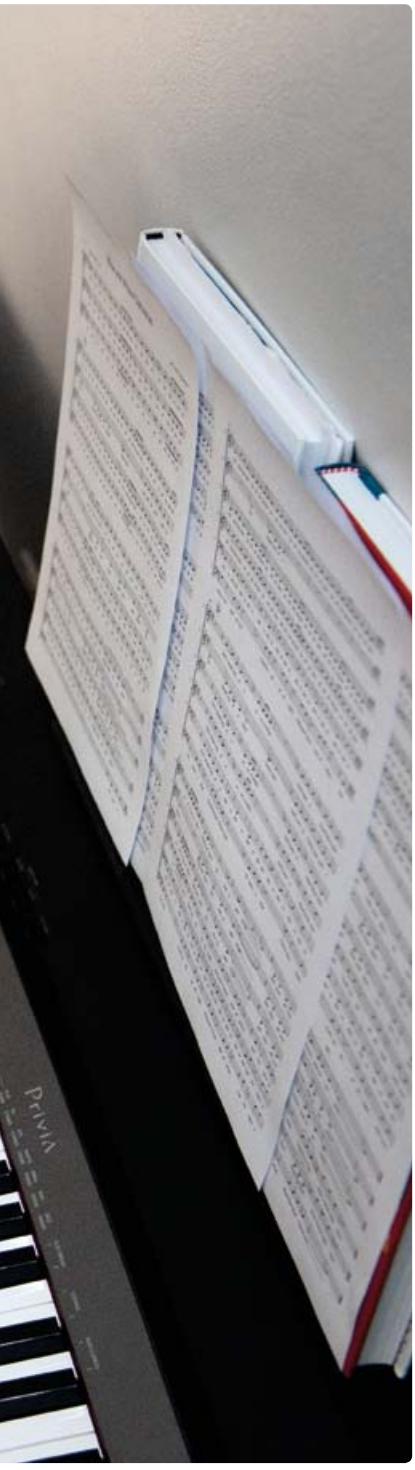

"Olen tavattoman onnekas, että olen saanut tehdä Rajattomalle biisejä ja kuulla hyvien laulajien laulavan niitä", Jussi Chydenius sanoo.

KUOROILLE SÄVELTÄMINEN ON ANTOISAA, KOSKA KUOROMUSIIKKI TAIDEMUOTONA ANTAA VAPAAT KÄDET.

Suomessa Rajaton on saanut yhden tuplaplatinalevyn sekä kaksi platina- ja kahdeksan kultalevyä. Yhtyeen ensimmäinen joululevy, vuonna 2003 julkaistu *Joulu*, on myynyt jo lähes triplaplatinaa.

”On aika ihmeellistä, että Rajattoman levyjä on myyty niin paljon. Kyse on kuitenkin siinä mielessä marginaalimusiikista, ettei se soi hirveästi radiossa ja televisiossa”, Chydenius sanoo. Hän kuitenkin uskoo tietävänsä syyn, miksi heidän musiikkinsa käy kaupaksi.

”Emme ole tietoisesti suunnanneet musiikkiamme kellekään, mutta meidän yleisöllämme on aika paljon maksukykyä ja he ovat vielä tottuneet ostamaan levyjä. Uusi sukupolvi, joka on tottunut hakemaan musiikkinsa netistä, ei ole meidän core-yleisöämme, josta olisimme taloudellisesti riippuvaisia.”

Vuonna 2010 julkaistu *Tarinoita* oli ensimmäinen albumi, jonka Rajaton julkaisi omalla Boundless Records -levymerkillään. Sen jälkeen omakustanteita on julkaistu kaksi lisää.

”Rajaton on ainoa toimeentulomme lähde, emmekä saa mitään ulkopuolista rahoitusta musiikin tekemiselle. Jossain vaiheessa ajattelimme, että kun levyt myyvät hyvin ja myymme niitä paljon myös itse keikoilla, miksi emme ottaisi levymyyntiä kokonaan omaan haltuun. Tähän asti se on toiminut ihan hyvin.”

JOULU ON TAAS

Viime vuonna Rajaton julkaisi toisen joululevynsä, *Jouluyön*. Nyt he lähtevät jälleen joulukiertueelle, josta on tullut jo traditio. Chydeniuksen laskujen mukaan vuorossa on jo kymmenes kerta.

Vaikka laaja-alaisesti a cappella -musiikkia esittävä Rajaton on profiloitunut vahvasti joululaulujen esittäjäksi, Jussia niiden laulaminen vuodesta toiseen ei kyllästytä. Hän odottaa innolla tämän vuoden joulukiertuetta.

”Joululauluja lauletaan vain yksi kuukausi vuodesta, joten ei niihin ehdi kypsyä. Meillä on aika laaja repertoaari joulubiisejä, kun on jo kaksi albumia tehtynä. Joka vuosi kiertueilla esitetään myös lauluja, joita ei ole edellisvuosina ollut ohjelmistossa.”

Tänä vuonna Rajaton lähtee ensimmäisen kerran esittämään joululauluja myös Saksaan ja Sveitsiin.

”Agentit ovat kysyneet aikaisemminkin, mutta koska joulukonsertit Suomessa ovat meille taloudellisesti tärkeitä, olisi tyhmä jättää ne tekemättä ja keikkailla muualla. Nyt päätimme aloittaa joulukiertueen Suomessa vasta itsenäisyyspäivän jälkeen. Sitä ennen ehtii käymään ulkomailla. Laulamme siellä myös suomalaisia joululauluja. Se on uusi kokemus sekä yleisölle että meille itsellemme.”

Joulukonserttien esitetyimmät laulut vuonna 2011

1 Jouluvirsi op 1 nro 4
säv. Sibelius Jean
san. Topelius Sakari
kust. Fennica Gehrman

2 Sydämeeni joulun teen
säv. Halonen Kalervo
san. Salmi Veikko
kust. Warner/Chappell Music Finland

3 Maa on niin kaunis (Dejlig er jorden)
säv. DP
san. Ingemann Bernhard Severin
käänt. Haahti Hilja

4 Arkihuolesi kaikki heitä
säv. Madetoja Leevi
san. Noponen Alpo
kust. Fennica Gehrman

5 Joulun kellot
säv. Maasalo Armas
san. Auvinen Helmi
kust. Fennica Gehrman

6 Tulkoon joulu
säv. ja san. Simojoki Pekka

7 On hanget korkeat
säv. Sibelius Jean
san. Joukahainen Vilkku
kust. Fennica Gehrman

8 Jouluna
säv. Turunen Martti
san. Isola Mauno
kust. Werner Söderström Osakeyhtiö

9 Varpunen Jouluaamuna (Sparven på julmorgonen)
säv. Kotilainen Otto
san. Topelius Sakari
käänt. Hougberg Karl Adolf

10 Joululaulu lapsille
säv. Kaski Heino
san. Leino Eino
kust. Fennica Gehrman

PUOLET MUSIIKIN RAHAVIRROISTA TULEE ELÄVÄSTÄ MUSIIKISTA.

Kuvassa Michael Monroe Ruisrockissa 2012.

MIKAEL VÄNSKÄ/RUISROCK

UUSILLA TOIMINTAMALLEILLA JA YHTEISTYÖLLÄ voimaa musiikkiin

Musiikki tarvitsee elääkseen rahaa, luovia ideoita ja osaavia tekijöitä. Mutta mistä ja miten? Sitä pohditaan nykyään monella taholla pääomasijoittajista alan järjestöihin.

TEKSTI: HEIKKI JOKINEN

Vaikka musiikki on tunnettua ja suosittua, se pyörii yllättävän pienellä rahalla. Alan kokonaistalouden arvoksi laskettiin viime vuonna 553,5 miljoonaa euroa ilman koulutuksen osuutta.

Tämä raha kertyy monista paikoista, kuten esimerkiksi elävästä musiikista, tekijänoikeuskorvauksista, levymyynnistä ja apurahoista. Se myös leviää suurelle joukolle: säveltäjille, esiintyjille, kustantajille, levy-yhtiöille, festivaaleille jne. Yhteen paikkaan musiikin rahavirtoja pääsee harvoin mittavasti kertymään.

MUSIIKIN ARVO ON TEOKSISSA

Erilaiset pääomasijoittamisen ja riskirahoituksen mallit ovat yleistyneet luovallakin alalla viime vuosina.

Vision+ on tänä vuonna toimintansa aloittanut tuotesijoittaja, joka keskittyy digitaalisiin kuluttajatuotteisiin, peleihin sekä puhelin- ja tietokonesovelluksiin. Sen toimintamalli poikkeaa tavanomaisista pääomasijoittajista. Vision+ ei tule kohdeyhtiön osakkaaksi vaan saa sovitun osuuden rahoitetun tuotteen myynnin tuotosta.

Vision+ -yhtiön perustajaosakas ja partneri **Tanu-Matti Tuominen**, miltä musiikkiala näyttää tuotesijoittajan silmin?

"Keskeneräiseltä, mutta paljon tapahtuu. On paljon startup-yrityksiä, jotka tekevät sovelluksia, verkkopalveluita ja mediatuotteita, joiden aiheena on musiikki. Niille on yhteistä, että nämä start-upit eivät omista oikeuksia itse musiikkiin, vaan ne ovat vähän niin kuin bändien roudareita."

"Musiikissa kyse on musiikkiteoksista, niiden kokemisesta ja oikeuksista. Jos musiikkialan jalostusarvo on matala, ei sijoittajallekaan ole luvassa skaalautuvaa tuottoa. Tällä hetkellä sijoittaja ei voi tulla mukaan luontevalla tavalla musiikin ytimeen eli IP:hen, vaan sen liepeille, muuhun liiketoimintaan. Alan suurin arvo on kuitenkin teoksissa."

IP eli intellectual property tarkoittaa teoksen aineetonta pääomaa, sen tekijänoikeutta.

UUDET TOIMINTAMALLIT TARPEEN

Sijoittajan kannalta kyse on tuotosta ja sen mahdollisuuksista, ei siitä, pitääkö musiikista vai ei. "Teoston IP-katalogin arvo on 250–350 miljoonaa euroa, koska se tuottaa noin 50 miljoonaa vuodessa", Tuominen laskee Teoston edustamien tekijöiden oikeuksien arvoksi.

Tämän katalogin arvo saattaa muuttua merkittävästikin yksittäisten tekijöiden tekijänoikeuksien rauetessa. Tuominen ottaa esimerkin: **Jean Sibeliuksen** oikeudet vapautuvat vuonna 2027, **Juice Leskisen** vuonna 2076.

"Olisi houkuttelevampaa, jos Teoston katalogi aukeaisi uuteen käyttöön, joka tuottaisi rahaa. Tätä olisivat esimerkiksi »

VOISIKO OLLA, ETTÄ PIRAATTILIIKE EI OLISIKAAN TEOSTON VIHOLLINEN?

älypuhelimet, applikaatiot ja vastaavat. Ilman IP:tä ei voi tehdä korkean tuoton bisnestä."

Musiikin tuoton kohottamiseksi olisi löydettävä uusia liiketoiminnan tapoja. "Voisiko olla, että piraattiliike ei olisikaan Teoston vihollinen, vaan mahdollisuus löytää uusia tapoja musiikin käyttöön?

"Musiikin liiketoiminnan digitalisoituminen kiinnostaa sijoitusmielessäkin, jos sitä voi skaalata ja monistaa", Vision+ -yhtiön Tanu-Matti Tuominen sanoo.

Näin kävi vapaan koodin liikkeen kanssa, joka loi uutta liiketoimintaa."

DIGITALISOITUMINEN KIINNOSTAA SIJOITTAJAA

Tuominen korostaa, että he kannattavat ehdottomasti tekijänoikeuksia, mutta he kaipaavat jotain uutta, ja se syntyy vain muutoksen kautta.

"Kannatamme avoimia liiketoimintamalleja, emme piratismia. Jos vihaa muutosta, ei koskaan saa mitään uutta. Saa vain sen, mikä jo on. Esimerkiksi säätietoja ja karttoja on avattu kaikkien käyttöön ja tämä luo uutta bisnestä sekä uutta käyttöä. Uusi käyttö luo uutta arvoa."

"Ulkoa kannettu raha ei auta, vaan muutoksen on tultava alan sisältä. Jos sanoo ei, ei saa mitään, kärsii vain varkaudesta."

Tuominen ei kuitenkaan tyrmää musiikin alan houkuttelevuutta sijoittajalle: jos on hyvä kohde, sijoitushalukkuutta löytyy. Luovat alat kiinnostavat.

Onko musiikissa sijoittajan kannalta muuta mielenkiintoista kohdetta kuin tekijänoikeuksiin perustuvan talouden kehittäminen?

"Musiikissa on hyviä bisneksiä, joita on syntynyt kymmenen viime vuoden aikana, kuten studio-ohjelmat, digitaalisiksi muuttuneet efektit, musiikin ja soittimien verkkokaupat sekä sosiaaliseen jakamiseen perustuvat musiikin verkkopalvelut ja applikaatiot."

"Kaikki digitalisoituu, mikä vain voi, ala muuttuu todella lujaa. Musiikin liiketoiminnan digitalisoituminen kiinnostaa sijoitusmielessäkin – mikäli sitä voi skaalata ja monistaa. Kuten lehdistönkään arvo ei ole painetussa paperissa, ei musiikinkaan arvo ole tavarassa vaan IP:ssä."

TEOSTO PUMPPAA IDEOITA ESIIN

Musiikin menestymisen keinoja pohditaan myös Teoston käynnistämässä Pumppu-hankkeessa. Se kokoaa laajasti koko musiikin alan parantamaan suomalaisen musiikin mahdollisuuksia. Pumpussa on mukana yli 50 musiikin alan toimijaa, kuten musiikintekijöitä, kustantajia, opetustoimen ja valtion edustajia, levy-yhtiöitä ja musiikin käyttäjiä.

Hankkeen tarkoitus on poistaa esteitä alan kehittymiseltä, lisätä musiikin harrastajien määrää, parantaa ammattiin johtavaa koulutusta, kasvattaa rahoitusta ja silottaa tietä kansainväliseen menestykseen.

Jos hanke onnistuu, se nostaa kotimaisen musiikin jalostusarvoa, varmistaa musiikin laajan harrastamisen, luomisen ja käyttämisen.

Ajatuksena on luoda yhtenäinen tie, jolla musiikin harrastaja voi edetä osaajaksi ja päätyä menestyjäksi. Pumpussa pohditaan koko pitkää tietä koulujen musiikintunneista kansainvälisen menestyksen tukemiseen. Turhat umpikujat ja esteet pyritään tältä tieltä poistamaan.

MAARIT KYTÖHARJU

Alalla vallitsee pääoman puute. Jos ala muodostuu sijoittajille houkuttelevammaksi, mahdollisuus uuteen rahoitukseen kasvaa. Osaamista ja mahdollisuuksia Suomessa on, riskinottokykyä ja rahaa tarvitaan lisää.

HARRASTAJISTA AMMATTILAISIKSI

Kansanedustaja **Mikael Jungner** kuuluu Pumpun ohjausryhmään.

"Keskeinen kysymys on, miten ammattimaista musiikin harjoittamista saadaan edistettyä. Kulttuurissa ammattimaisuus tarkoittaa laatua ja työpaikkoja."

Musiikin alalla on laaja kirjo toimijoita, joita tulee kuulla yhtä lailla, Jungner sanoo.

"Pumppu on vielä tekeillä, mutta hyvältä näyttää." Musiikin harrastajapohjan laajentaminen on samoin tärkeä tavoite.

"Harrastuksen edistäminen nostaa esiin myös ammattilaisia ja sitä kautta syntyy kansainvälisenkin tason tekijöitä. Meillähän on jo nyt isoja hittejä maailmalla, hyviä tekijöitä on. Me emme lähde aivan nollasta"

Ruotsi on sopiva vertailukohde, se on merkittävä musiikkimaa ja musiikin viejämaa. "En näe syytä, miksi emme pystyisi samaan." Harrastajapohjan laajentamisessa toinen hyvä vertailukohde on urheilu, esimerkiksi jääkiekko, jossa siinä on onnistuttu.

Yhtenä Pumppu-hankkeen innoittajana on ruotsalainen Musikmakarna-koulutus. Se on kaksivuotinen musiikintekijäkoulutus, jonka oleellisena osana on tehokas verkostoituminen alan yrityksiin ja järjestöihin.

ALAN YHTEINEN NÄKEMYS TARPEEN

Ammattimaisen musiikin tekemisen vahvistamiseksi tarvitaan lisää harrastajia.

"Ehkä myös perusymmärrys alan ammateista. Iso osa nuorista haluaa artisteiksi, on hyvä valottaa myös mitä se tarkoittaa käytännössä. Nuorten on hyvä tietää, että on muitakin kuin esiintyviä taiteilijoita, on säveltäjiä, sanoittajia ja sovittajia. Nämä ammatit vaativat perehtymistä, valitettavasti säveltäjäksi ei synnytä."

Julkisen tuen ja koulutuksen suuntaamisen kannalta toimialan yhteisen näkemyksen tiivistäminen tarpeista on tärkeintä, Jungner sanoo.

"Alalla on monia toimijoita, hyvä että nyt saataisiin yhteinen näkemys."

"Alan velvollisuus on myös miettiä yhteistyökonseptia, jota tarjota mediataloille, erityisesti Ylelle. Yle tekee jo nyt paljon suomalaisen musiikin puolesta ja on ylivoimaisesti suurin suomalaisen musiikkikulttuurin rahoittaja. Se haluaa olla mukana tukemassa suomalaista musiikkikulttuuria, mutta kyse on vain siitä miten", Ylen toimitusjohtajana aiemmin työskennellyt Jungner pohtii.

"Nuorten on hyvä tietää, että on muitakin kuin esiintyviä taiteilijoita, on säveltäjiä, sanoittajia ja sovittajia", Mikael Jungner muistuttaa.

Ryhmätyöskentelyä Pumpun käynnistystyöpajassa. Puhumassa Epe Helenius.

SUSANNA PERÄMAA

Suomalainen musiikkiala sai vahvan tukijajoukon

Teoston käynnistämä Pumppu-hanke on saanut taakseen näyttävän kaartin suomalaisia yhteiskunnallisia vaikuttajia.

Pumppu-hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Music Finlandin toiminnanjohtaja **Tuomo Tähtinen**, säveltäjä **Tuomas Kantelinen**, Sony Musicin toimitusjohtaja **Wemppa Koivumäki**, Kaiku Songsin kustannusjohtaja **Tom Frisk**, opetusneuvos **Eija Kauppinen** Opetushallituksesta, Sibelius-Akatemian rehtori **Tuomas Auvinen**, Seinäjoen kaupungin kehittämisjohtaja **Erkki Välimäki**, kansanedustaja **Mikael Jungner**, Vision+ -rahaston johtaja **Tero Ojanperä**, opetus- ja kulttuuriministeriön neuvotteleva virkamies **Kimmo Aulake**, Joensuun popmuusikot ry:n toiminnanjohtaja **Markku Pyykkönen**, julkisuusdiplomatian yksikön päällikkö **Timo Heino** ulkoasiainministeriöstä, Veikkauksen viestintäjohtaja **Ilkka Juva**, Keskuskauppakamarin toimitusjohtaja **Risto E.J. Penttilä**, luovien sisältöjen johtaja **Ville Vilén** Yleisradiosta sekä Teoston hallituksen puheenjohtaja **Kim Kuusi**, toimitusjohtaja **Katri Sipilä** ja varatoimitusjohtaja **Kari Paananen**.

Pumppu-hankekoordinaattoriksi on valittu **Mikko Pietinen**. Hän aloitti työnsä joulukuun alussa. Aiemmin Pietinen on työskennellyt mm. Sibelius-Akatemian täydennyskoulutustiimissä vastuualueenaan Finnish Music Express -hanke.

Hankkeelle on perustettu myös avoin Facebook-ryhmä **www.facebook.com/groups/musapumppu**

Kansainvälisen tason huippuosaajaksi Tampereella

Tampereen ammattikorkeakoulu aloittaa syksystä 2013 alkaen musiikin tuottamisen koulutuksen Tampereella. 4-vuotinen AMK-koulutus tapahtuu kansainvälisessä, englanninkielisessä Degree Programme in Media -koulutusohjelmassa ja tutkintonimeke tulee olemaan Bachelor Of Culture and Arts.

Ensimmäinen haku uudistetun opetussuunnitelman mukaisiin opintoihin on 7.1.–12.2.2013. Koulutus painottuu tuotannolliseen osaamiseen, joten opintoihin haku ei vaadi esimerkiksi musiikin teorian tai jonkin instrumentin hallintaa.

Degree Programme in Media koostuu kahdesta pääasiallisesta opintopolusta, interaktiivisen median tuottamisen sekä musiikin tuottamisen opintopoluista. Interaktiivisen median tuotannossa opiskeltavat aihepiirit koskevat muun muassa pelien tuottamista sekä visuaalista suunnittelua ja web-suunnittelua.

Musiikin tuotannon koulutuksen polulla on mahdollista opiskella kansainvälisessä ympäristössä laajoja kokonaisuuksia muun muassa musiikkibisnestä, biisien kirjoittamista, studiotuottamista, pelien äänisuunnittelua, tapahtumatekniikkaa ja -tuotantoa sekä alan yrittäjyyttä.

Opiskelijat aloittavat opinnot syksyllä 2013 Tampereella Finlaysonin kampuksella ja 2014 syksystä alkaen Tohlopissa, jonne on muodostumassa uusi merkittävä media-alan osaamiskeskus Mediapolis.

Erityisesti musiikillisten sisältöjen tuottajille, biisinkirjoittajille ja äänisuunnittelijoille uuden toimintaympäristön ja konseptin myötä on avautumassa aivan uusia ansaintamahdollisuuksia esim. teosmyynnin kautta saman katon alla tehtäviin pelituotantoihin, elokuviin ja televisio-ohjelmiin, mainoksiin jne. ja kansainvälisten kumppanien kautta myös ulkomaisiin tuotantoihin.

Lisätietoa:
Timo Kivikangas, timo.kivikangas@tamk.fi, 040 869 8840.
Degree Programme in Media ja hakuinfo: www.tamk.fi/media
http://tamk-artmedia.blogspot.com

Musiikin miljoonat

Eero Tolppanen ja **Tommi Tuomainen** julkaisivat kesäkuussa selvityksen Musiikkialan talous Suomessa 2011. He päätyivät siihen, että alan kokonaistalous oli 817,7 miljoonaa euroa. Tästä koulutuksen arvo oli 264,2 miljoonaa.

Elävän musiikin osuus oli 404 miljoonaa euroa, tekijänoikeuskorvausten 77,9 miljoonaa, äänitteiden vähittäismyynnin 66,5 miljoonaa ja apurahojen 14,9 miljoonaa.

Jos koulutusta ei oteta huomioon, elävän musiikin osuus alan kokonaistaloudesta oli 79 prosenttia ja tekijänoikeustulojen 14 prosenttia. Äänitteiden vähittäismyynti tuotti 11 prosenttia ja apurahat kolme prosenttia. Elävän musiikin osuus on kasvanut viime vuosina, tekijät huomauttavat.

Musiikki työllistää selvityksen mukaan alan organisaatioissa – muun muassa studioissa, festivaaleilla, järjestöissä, levy-yhtiöissä – ilman opettajia noin 1 540 ihmistä. Tekijä- ja esittäjäpuolen työllistävää vaikutusta selvityksestä ei suoraan näy, kokopäivätoimisten osuus on hankala arvioida.

Musiikin julkisen rahoituksen arvoksi selvitys laskee 431,5 miljoonaa euroa, josta koulutuksen osuus on 264,2 miljoonaa ja muun rahoituksen 167,3 miljoonaa. Siinä ovat mukana myös kirkko- ja sotilasmusiikki.

Teosto on teettänyt konsultti **Leena Hoppanialla** selvityksen musiikkialan rahoituksesta ja sen kehittämismahdollisuuksista. Selvitys julkistettiin marraskuussa.

Musiikkialan rahoitus PIRSTALOITUNUTTA

Teoston syysseminaarissa 22. marraskuuta keskusteltiin musiikin rahoituksesta. Keskeinen kysymys oli, onko musiikissa sellaista potentiaalia, joka kiinnostaisi rahoitusalaa. Seminaarissa julkaistiin Teoston toimeksiannosta tehty musiikkialan rahavirtoja selvittävä katsaus.

TEKSTI: TOMI KORHONEN KUVAT: JOHANNA LEVOMÄKI

Rahoitusta selvittävä *Katsaus musiikkialan rahoitukseen 2012* osoittaa, että musiikkialalla on käynnissä toimintamallien muutos, jossa tekeminen pirstaloituu entisestään. Musiikkialalla on tulevaisuudessa entistä vähemmän yhden asian tekijöitä.

”Halusimme herättää laajempaa keskustelua siitä, millaista musiikkialan rahoitus tällä hetkellä on ja mitä päämääriä eri rahoituslähteet palvelevat ”, sanoo Teoston toimitusjohtaja **Katri Sipilä**.

Selvityksessä muodostetaan katsauksen omaisesti kuva sekä yksityisesti että yritysmuotoisesti toimivista musiikkialan toimijoista, näiden tulonmuodostuksesta ja toiminnan luvuista sekä rahoituksesta.

”Haasteisiin vastaaminen edellyttää muutoksia muun muassa työllisyyslainsäädäntöön joustavan työn tekemisen mahdollistamiseksi. Samoin ministeriöiden yhteistyötä tulee vahvistaa julkisen rahoituksen linjausten yhdenmukaistamisessa. Rahoituksen tulisi perustua kokonaisvaltaiseen näkemykseen musiikin arvoketjun kehittämisestä. Apurahojen, avustusten ja tuen ohjaamisella vahvistetaan ketjun kaikkia osia ja vaikutetaan koko toimialan elinvoimaisuuden lisäämiseen. Siten varmistetaan myös monipuolisen ja rikkaan musiikin luominen”, sanoo katsauksen tehnyt **Leena Hoppania** Soficom Finlandista.

PÄÄOMARAHOITUS LOISTAA POISSAOLOLLAAN

Leena Hoppanian mukaan musiikkitoimialan rahoituksessa ei näytä olevan suuria aukkoja tai puutteita. Varsinaista pääomasijoitusrahoitusta on kuitenkin ohjautunut musiikkialalle vähän. Suurimmat haasteet alalle sijoittamiseen liittyvät IP-oikeuksien (aineettoman pääoman) hallintaan ja tuoton epävarmuuteen.

Katsauksen tarkastelussa olevalla musiikin toimijoiden kentällä näyttää rahoituksen osuus olevan 560 miljoonaa euroa. Yksityisen tulorahoituksen (sis. tekijänoikeuskorvaukset) osuus tästä on 326 miljoona euroa ja julkisen 234 miljoonaa euroa. Palkkioiden ja palkkojen osuudet eivät sisälly näihin lukuihin eikä niitä tämän katsauksen puitteissa ole arvioitu.

Katsauksessa tarkastelun keskiössä olivat musiikin säveltäjät, sanoittajat ja sovittajat, musiikin esittäjät sekä musiikin tuottajat ja kustantajat. Rahoitusta tarkastellessa erotettiin yksityinen tulorahoitus, johon kuuluvat myyntitulot, tekijänoikeuskorvaukset sekä yksityiset säätiöt ja rahastot, pääomarahoitus ja julkinen rahoitus, joka kattaa sekä julkisen yrityspalvelujärjestelmän, valtion apurahoitusjärjestelmän että muut julkiset tuet säveltaiteelle.

Tutkimusraportti ”Katsaus musiikkialan rahoitukseen 2012” sekä seminaariesitykset ovat luettavissa seminaarin tapahtumasivulla osoitteessa http://tapahtumat.teosto.fi/tapahtumat/teoston-syysseminaari/

1 Tanu-Matti Tuomisen puheenvuoron aiheena oli musiikkibisnekseen sijoittaminen.

2 Mikko Huuskonen työ- ja elinkeinoministeriöstä kertoi puheenvuorossaan muiden maiden verokannusteista.

3 "Haasteisiin vastaaminen edellyttää muutoksia muun muassa työllisyyslainsäädäntöön", totesi rahoituskatsauksen tehnyt Leena Hoppania.

4 5 6 7 Seminaariyleisö osallistui aktiivisesti keskusteluun.

Mun Biisi

Lentäjän poika

EDU KETTUNEN TOIVOI TEKEVÄNSÄ ILMAILUN HISTORIAA, MUTTA TULIKIN TEHNEEKSI SUOMALAISTA MUSIIKKIHISTORIAA.

TEKSTI: MERVI VUORELA
KUVA: JARMO MARKKANEN

Lentäjän poika syntyi elokuvan inspiroimana.

Minä olin lentäjän poika. Lähes sankari siis itsekin. Vielä lentäisin korkeammalle kuin muut. Vielä isäänikin paremmin.

80-luvun puolivälissä laulaja-lauluntekijä **Edu Kettunen** näki elokuvan, joka kertoi Yhdysvaltain ensimmäisten astronauttien ja armeijan koelentäjien välisestä vastakkainasettelusta. Elokuva oli nimeltään *Valiojoukko* ja se teki parikymppiseen lentäjän poikaan lähtemättömän vaikutuksen.

"Leffan jälkeen ryntäsin salamana himaan tekemään biisiä. Silloin mulle tuli ihan oikeasti inspiraatio! Yleensä niin ei ikinä tapahdu, vaan teen kaikki biisini tekemällä", Kettunen muistelee.

Inspiraation tuloksena syntyi *Lentäjän poika* – heliseviin kitaroihin nojaava menestyskappale, jonka riisutussa tuotannossa on samaa höyhenenkeveyttä kuin lapsuuden rajattomissa haaveissa.

"Vaikka biisi sai alkunsa elokuvan innoittamana, siinä on myös paljon lapsuuden meininkiä", Kettunen summaa. "Pikkunatiaisena ei ollut mitään hienompaa kuin lentokoneet ja lentäjät – ja itse asiassa olen aika samaa mieltä edelleen! Lisäksi isäni oli oikeasti lentäjä."

Lyyrisesti *Lentäjän poika* pitää sisällään runsaasti edumaista tematiikkaa. On arkea, perhettä, työtä, horisonttia, kaipuuta ja optimismia. Mikä Kettusta vetää näiden aiheiden pariin?

"Varmaankin se, että diggaan tehdä biisejä arjesta. En osaa romantisoida elämää enkä pitää asioita elämää suurempina. Kaikki mainitsemasi teemat ovat lempiaiheitani ja lähellä omaa elämääni koko ajan. Niistä on helppo kirjoittaa."

Arkirealismin lisäksi Kettusen tuotantoa leimaavat sanoitusten loppusoinnuttomuus, moderni puhekielimäisyys ja sisäriimien runsas käyttö. Näin myös *Lentäjän pojan* tapauksessa, vaikkei Kettunen myönnäkään kiinnittäneensä asiaan huomiota.

"Nyt kun alan miettiä, niin kieltämättä teksti on aika sisäriimivetoinen ja loppusoinnuton. Itse asiassa koko *Lentäjän poika* -levy (1986) oli sellainen, että silloin löysin oman tapani tehdä tekstejä. Koskaan en kuitenkaan ole tietoisesti pyrkinyt sisäriimeihin, vaan ne ovat tulleet teksteihini itsestään."

Nykyisin *Lentäjän poika* on yksi Edu Kettusen suosituimpia kappaleita. Vielä 80-luvulla nuori laulaja-lauluntekijä ei kuitenkaan tiennyt, millaista hittiä piteli käsissään. Itse asiassa hän ei tiennyt edes sitä, kehtaisiko soittaa biisiä kenellekään.

"Muistan vieläkin, kuinka tein *Lentäjän pojan* demoa työhuoneellani. Kun **Nikun Jarmo** käveli sisään, soitin biisin häpeillen ja kysyin, viitsinkö laittaa sitä levylle. Ihan hyvä, että tuli laitettua", Kettunen naurahtaa.

Kesti kuitenkin jonkin aikaa, ennen kuin *Lentäjän pojan* saama suosio kristallisoitui Kettusen päässä.

"Vasta silloin tajusin tehneeni jotain suurta, kun **Paula Koivuniemi** käveli vastaan Helsingin Liisankadulla, tunnisti minut ja sanoi, että 'kyllä on hieno biisi'."

26 vuotta *Lentäjän pojan* ilmestymisen jälkeen Kettunen tekee yhä työtä musiikin parissa. Hyvä esimerkki on lokakuussa ilmestynyt 13. soololevy *Pomminpurkajan maanantai*, joka soi aiempia Edu-levyjä isommin, kovemmin ja tuotetummin.

"Tällä kertaa yritin tehdä levyn erilaisella metodilla kuin mitä olen aiemmin tehnyt. Yleensä en ole tykännyt sovittaa biisejä, vaan olen vain ruvennut soittamaan ja katsonut, mitä tapahtuu. Nyt levyllä oli tuotantotiimi, jonka kanssa mietittiin tarkasti sovituksia ja tuotantoa. Oli antoisa ja opettava prosessi kuunnella välillä muitakin kuin itseään."

TEKSTIT: MERJA HOTTINEN JA JANI SIPILÄ

Magnus Lindbergin teokset ovat saaneet viime vuosina uusia yleisöjä etenkin New York Philharmonicin konserteissa.

JAKKE NIKKARINEN

LINDBERGIN UUTUUS AMSTERDAMISSA

Magnus Lindbergin tasainen menestys maailmalla jatkuu. Seuraava kantaesitys kuullaan 17. tammikuuta Amsterdamin Concertgebouwssa, jossa Lindbergin uusi teos juhlistaa kuuluisan konserttisalin ja sen oman orkesterin 125-vuotista historiaa.

Tammi-helmikuussa Lindbergin orkesteriteokset ja konsertot soivat myös San Franciscossa ja Washingtonissa USA:ssa sekä Kanadassa.

Maaliskuun 9. päivänä Lindbergin Concertgebouw-uutuus kuullaan myös Lontoossa BBC:n sinfoniaorkesterin konsertissa. Samassa konsertissa Britannian ensiesityksensä saa myös **Sebastian Fagerlundin** klarinettikonsertto.

Music Finland – suomalaisen musiikin elinvoimaisuutta ja kansainvälistymistä

Keväällä 2012 käynnistetty, Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus Fimicin ja Music Export Finlandin yhdistävä Music Finland on saanut valmiiksi ensimmäisen strategiansa. Strategian ytimessä on suomalaisen musiikin elinvoimaisuuden sekä kansainvälistymisen ja musiikkiviennin edistäminen. Kansainvälisen toiminnan ja viestinnän lisäksi Music Finland tulee keskittymään voimakkaasti musiikkialan kotimaan toimintaedellytysten ja kilpailukyvyn parantamiseen sekä toimialatietouden keräämiseen ja levittämiseen.

"Luotaamme rohkeasti tulevaisuuden mahdollisuuksia ja pyrimme osallistumaan alan toimijoiden menestyksen rakentamiseen jo aiempaa varhaisemmassa vaiheessa. Nykyiset, hyvin toimivat palvelumme eivät kuitenkaan ole uhattuina, vaan pyrimme kehittämään toimintaa näkemyksellisesti ja eritoten alan tarpeet huomioon ottaen", Music Finlandin toiminnanjohtaja **Tuomo Tähtinen** kertoo.

Music Finlandin strategia on ladattavissa yhdistyksen kotisivuilta.

Nordic Playlist esittelee pohjoismaista musiikkia

Nomex (Nordic Music Export) on vuoden 2012 aikana kehittänyt Nordic Playlistia, jonka ensimmäinen testivaihe alkoi tällä viikolla. Nordic Playlistin tarkoituksena on kasvattaa pohjoismaisen musiikin näkyvyyttä ja vientiä etenkin pohjoismaisilla sisämarkkinoilla sekä dokumentoida pohjoismaista musiikkia ajankohtaisesti.

Testivaiheessa mukana on musiikkialan avaintoimijoita jokaisesta Pohjoismaasta. Nordic Playlistin äänestykseen kerätään viikoittain viisi kappaletta jokaisesta Pohjoismaasta: neljä kappaletta myynnin, radiosoiton ja striimausten määrän perusteella ja yksi raadin valitsema kappale. Näiden 25 kappaleen joukosta listan käyttäjät äänestävät suosikkiaan jokaisesta maasta, ja eniten ääniä saaneet kappaleet päätyvät soittolistalle. Nordic Playlist on tarkoitus saada yleiseen käyttöön ensi vuoden syksyllä.

MUSIC FINLAND JA YLEX VIEVÄT SUOMALAISTA MUSIIKKIA EUROOPAN MARKKINOILLE

Euroopan live-alan tärkein ammattilaistapahtuma Eurosonic Noorderslag järjestetään jälleen tammikuussa Hollannin Groningenissa. Tapahtumaan osallistuvat musiikkialan ammattilaiset etsivät sieltä artisteja ja bändejä festivaaleille, klubeille ja levy-yhtiöille. Tällä kertaa Eurosonicin kohdemaa on Suomi, ja suomalaisuus näkyykin tapahtumassa 17 artistin voimin.

Eurosonicissa esiintyvät ensimmäistä kertaa musiikkiviennin keskiössä olevat Death Hawks, Eva & Manu, LCMDF, Lau Nau, Mesak, Acid Symphony Orchestra, Pertti Kurikan Nimipäivät, Phantom, Satellite Stories, Sin Cos Tan, Siinai sekä jo useita vuosikymmeniä kansainvälistä uraa tehnyt Michael Monroe. LCMDF on Euroopan yleisradioiden liiton EBU:n valinta Eurosoniciin.

Eurosonic on myös päättänyt kutsua tapahtumaan neljä siellä aikaisemminkin soittanutta suomalaisyhtyettä: Disco Ensemblen, Don Johnson Big Bandin, Huoratronin ja Rubikin.

Seitsemästoista suomalaisartisti on European Border Breakers Award -voittaja French Films, joka esiintyy televisioitavassa avajaisseremoniassa, jonka juontajana ja isäntänä toimii Jools Holland.

Maakumppanuustuotannon toteuttaa Music Finland yhteistyössä YleX:n, Suomen Benelux-instituutin ja Suomen Haagin suurlähetystön kanssa.

Hanketta rahoittavat työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, ulkoasiainministeriö sekä Esek ja Luses.

Eurosonic Noorderslag järjestetään Hollannin Groningenissa 9.–12. tammikuuta.

Rubik on yksi Eurosoniciin kutsutuista ja siellä myös aiemmin soittaneista suomalaisyhtyeistä.

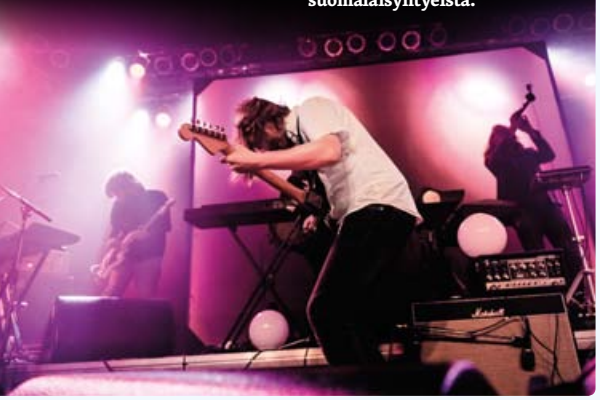

Kuva: Lauri Hannus

Music Finland UK -kärkihankkeen ensimmäinen vuosi tuottanut tulosta

Music Finland UK -kärkihankkeen vientiohjelmissa yli 50 suomalaista artistia, yhtyettä, biisinkirjoittajaa ja säveltäjää on toteuttanut erilaisia kiertue- ja muita tuotantoja tai markkinointia Isossa-Britanniassa 44 suomalaisyrityksen kautta.

Markkinalle on luotu useita strategisesti tärkeitä yhteistyökumppanuuksia ja aktivoitu pidempiaikaisia kumppaneita työskentelemään suomalaistoimijoiden kanssa. Kärkihankkeen Media- ja ammattilaisvierailuohjelmassa on vuoden 2012 aikana kutsuttu Tuskaan, Ruisrockiin, Flow Festivaliin, Tampere Jazz Happeningiin ja Musiikki & Mediaan 45 brittiläistä toimittajaa ja musiikkialan ostajaa. He ovat tavanneet noin 150 suomalaista eri musiikkityylejä edustavaa musiikkialan toimijaa.

Tällä on ollut merkitystä, ja suomalainen musiikki onkin saanut hyvin medianäkyvyyttä keskeisissä medioissa (mm. BBC Radio 1 ja Radio 3, Xfm, The Guardian, The Line of Best Fit, The Independent, The Quietus, Pitchfork jne.). Tärkeitä tapaamisia ja hyviä avauksia saatiin aikaan myös Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri **Alexander Stubbin** Lontooseen suuntautuneella vienninedistämismatkalla, joka toteutettiin osana kärkihanketta syyskuun lopulla.

Kärkihankkeen projektipäällikkö **Riku Salomaa** on työskennellyt tiiviisti Lontoossa ja muualla Isossa-Britanniassa suomalaistoimijoiden kontaktiverkoston laajentamiseksi. Hankkeen toisena vuonna Salomaa tulee työskentelemään Lontoossa entistä tiiviimmin. Tavoitteena on, että hankkeen toisella puoliskolla työskentelyä kohdemaassa voitaisiin syventää ja jatkotoimenpiteitä kehittää entisestään.

Edellisen MARS-tapahtuman yleisöä.

MARS-festivaalilla käsittelyssä elävän musiikin faktat ja fiktiot

TEKSTI: JENNI PEKKINEN KUVA: AJ SAVOLAINEN

Musiikkiteollisuuden toimijat kokoontuvat Seinäjoen Rytmikorjaamolle MARS-tapahtumaan 6.–9.2.2013. Nyt jo neljättä kertaa järjestettävässä valtakunnallisessa tapahtumassa on luvassa seminaareja, showcase-keikkoja, tekniikkaa ja päivänpolttavia puheenaiheita sekä tietoa ilmiöistä ja bisneksen tuoreimmista käänteistä.

Seminaariohjelman teemoja ovat muun muassa tekijyys ja livebisnes. Kansainvälisyyttä tapahtumaan tuovat ulkomaiset keynote-puhujat, kuten Ison-Britannian elävän musiikin kenttää tutkinut populaarimusiikin professori **Martin Cloonan** (University of Glasgow). Kotimaisen populaarimusiikin ajankohtaisia aiheita ruotii perinteiden mukaan Kuka Mitä Häh? -ajatushautomo, joka tänä vuonna tarttuu kysymykseen musiikin käytöstä ja fanittamisesta eri ikäisinä: milloin siirrytään **Robinista** vanhempien levyhyllyyn? Livebisnestä läpileikataan tapahtumaelämyksien syntyä pohtivan festivaalipaneelin lisäksi klubipaneelissa, jossa fiilistelyn sijaan keskitytään konkreettisiin lukuihin.

Tämän vuoden erikoisuutena MARSissa nähdään co-writing-sessio Hittitehdas Live, jossa joukko biisintekijöitä jaetaan tiimeihin tehtävänään luoda kappale ammattilaisten valvovien silmien alla yhdessä vuorokaudessa. Valmiita tuloksia ja työvaiheita avataan paneelissa, jossa käsitellään kappaleiden syntyprosessia ja luovuutta eri näkökulmista.

Musiikkitekniikan sekä musiikin kulutuksen ytimessä jatketaan lauantaina, kun Rytmikorjaamo täyttyy ääriään myöten suurista MARS-Musa-messuista. Messuilla on tarjolla laitetekniikka- ja soitinesittelyä, klinikoita, opetussessioita ja monipuoliset levymessut. Ilta huipentuu Elmufestiin, jossa esiintyvät Suomen elävän musiikin yhdistysten parhaimmistosta valitut yhtyeet. Livemusiikkia on luvassa myös seminaaripäivien showcase-illoissa.

Myös Teosto on näkyvästi mukana MARSissa. Teostolta on tilaisuudessa luvassa tuoretta tutkimustietoa sekä näkemystä muun muassa musiikin tunnistamisen uusista tuulista.

Ohjelmaosioita julkistetaan lisää loppuvuoden aikana. MARSin järjestäjät ovat Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö, Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys Selmu ry, Rytmi-Instituutti, Frami Oy, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Louhimo. Tapahtuman pääyhteistyökumppani on Seinäjoen seudun elinkeinokeskus SEEK. Mukana toteutuksessa on Yle.

Rekisteröinti tapahtumaan on auki osoitteessa www.marsfestivaali.fi/rekisterointi. Teoston asiakkaat saavat 30 %:n alennuksen, kun syöttävät asiakasnumeronsa rekisteröintilomakkeen koodikenttään. Tarjous myönnetään 50 ensimmäiselle.

Tekijänoikeuksia pidetään välttämättöminä luovalle työlle

Vaikka kriittinen suhtautuminen tekijänoikeusjärjestöihin ja -korvauksiin on Taloustutkimuksen tuoreen tekijänoikeusbarometrin mukaan hieman lisääntynyt, 76 prosenttia suomalaisista katsoo tekijänoikeuskorvausten olevan hyväksi kotimaiselle kulttuurille.

TEKSTI: JENNI PEKKINEN

Taloustutkimuksen haastattelemista suomalaisista 78 prosenttia arvioi, että tekijänkorvauksia maksamalla tuetaan taiteen tekemisen jatkuvuutta. 68 prosenttia vastaajista oli joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että tekijänoikeuskorvaukset ovat merkittävä elannonlisä taiteilijoille.

TEKIJÄNOIKEUKSILLA ELANTO TAITEILIJOILLE VAI RAHAA TAITEILIJOILTA YRITYKSILLE?

Tekijänoikeusbarometrin mukaan reilu kaksi kolmasosaa suomalaisista katsoo tekijänoikeusjärjestöjen toiminnan olevan ainakin jokseenkin tarpeellista. Tekijänoikeusjärjestöjen tehtävät tunnetaan tutkimuksen perusteella melko hyvin, mutta siitä, kenelle tekijänoikeuskorvaukset maksetaan, ei kaikilla vastaajilla ollut selvyyttä.

Vastaajista 44 prosenttia arvioi suurimman osan tekijänoikeuskorvauksista menevän taiteilijoille ja tekijöille. Jopa 12 prosenttia vastaajista arveli suurimman osan korvauksista jäävän tekijänoikeusjärjestöjen haltuun. Aiempia vuosia useammin arveltiin tekijänoikeusjärjestöjen keräävän tekijänoikeuskorvauksia valtiolle (15 %) tai taiteilijoilta yrityksille (18 %).

LAITON LATAAMINEN VÄHENTYNYT

Tutkimuksen mukaan tekijänoikeuksia loukkaavista teoista hyväksytään useimmin nettiin luvatta laitetun musiikin ja elokuvien lataaminen. Luvattoman musiikin tai elokuvien lataamisen hyväksyy 16 prosenttia vastaajista ja 31 prosenttia 15–24-vuotiaista. Vuonna 2011 luvattoman lataamisen hyväksyi 14 prosenttia, joten luku on hienoisesti kasvanut.

Vaikka lataaminen hyväksytään aiempaa useammin, varsinainen lataaminen näyttää vähentyneen. Vuoden 2011 tutkimuksessa 21 prosenttia vastaajista kertoi joko itse tai perheenjäsenensä ladanneen luvattomia tiedostoja internetistä, vuonna 2012 luku oli laskenut 15 prosenttiin. Vajaa viidesosa, 18 prosenttia, kertoi kuitenkin katselleensa, kuunnelleensa tai pelanneensa nettiin luvatta laitettua musiikkia, pelejä tai elokuvia. 76 prosenttia vastaajista oli kuitenkin täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että taiteilijan tulisi saada korvaus, jos hänen musiikkiaan ladataan internetissä.

Taloustutkimus toteutti tekijänoikeusbarometrin Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien Lyhty -projektin toimeksiannosta. Vuosittain toteutettavalla barometrillä seurataan suomalaisten suhtautumista tekijänoikeuksiin ja tekijänoikeusjärjestöihin. Tutkimukseen haastateltiin 1 006:ta 15–79-vuotiasta mannersuomalaista.

Poimintoja tekijänoikeusbarometristä

- Tekijänoikeusjärjestöjen tehtäviksi arvioitiin tekijänoikeuskorvauksien kerääminen taiteilijoille (67 %), piraattituotteiden myynnin vastustaminen (59 %) ja teosten esittämiseen tarvittavien käyttölupien myöntäminen (54 %).
- 12 % vastaajista arveli internetiin luvatta laitetun musiikin lataamisen olevan laillista.
- 10 % 15–24-vuotiaista vastaajista hyväksyi musiikin tai elokuvien luvattoman jakelun internetissä.
- Piraattilevyjen, -tietokonepelin tai -elokuvan ostamista piti hyväksyttävänä 8 % vastaajista.
- 33 % kertoi joko itse tai perheenjäsenensä ostaneen laillisesta verkkokaupasta musiikkia, elokuvia tai tietokonepelin. Vuonna 2011 vastaava luku oli 39 %.
- Teosto on tunnetuin tekijänoikeusjärjestö. Teoston mainitsi spontaanisti 41 % vastaajista, Gramexin 13 % ja Kopioston 4 %.

ELVIS RY:N UUSI TOIMINNANJOHTAJA

AKU TOIVONEN:

”Avoin ja innostava ilmapiiri luo luo kehitykselle parhaat puitteet”

Syyskuussa Elvis ry:n toiminnanjohtajana aloittanut Aku Toivonen uskoo oikeudenmukaisuuden ja kunnioituksen periaatteiden luovan parhaat edellytykset niin toimivaan yhteistyöhön kuin musiikin luvattoman käytön torjumiseenkin. TEKSTI: NINA LITH KUVAT: MARKKU MATTILA

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:ssä on ollut muutosten vuosi. Yhdistyksen kevätkokouksessa **Kaija Kärkinen** valittiin hallituksen puheenjohtajaksi, ja yhdistystä luotsannut **Eija Hinkkala** ilmoitti puolestaan kesän korvilla keskittyvänsä luovaan työhön sanoittajana.

Monipuolisesti musiikin ja johtamisvalmentamisen parissa työskennellyt **Aku Toivonen** tarttui Elvis ry:n toiminnanjohtajan pestin haasteisiin enemmän kuin mielellään.

”Elvisin toiminta-ajatuksena on edistää suomalaisten musiikintekijöiden taloudellisia ja ammatillisia etuja sekä kohottaa tekijän ammatin yhteiskunnallista arvostusta. Jo työurani alkuajoista lähtien nämä asiat ovat vastanneet täysin omaa missiotani”, Aku Toivonen toteaa.

Pitkä kokemus keikkaelämästä ja kouluttajan tehtävistä muun muassa Ikaalisten lauluntekijävalmennuksessa on tuonut hänelle paitsi mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, myös runsaasti kokemuksia erilaisista työyhteisöistä. Vuorovaikutus, jokaisen mielipiteen kuuleminen ja sen arvostaminen ovat Toivosen mukaan muokkaantuneetkin hänen toimintaperiaatteidensa kulmakiviksi.

> ”OLLAAN OIKEALLA POLULLA, KUN SUURI YLEISÖ MIELTÄÄ MUSIIKIN TEKEMISEN AMMATIKSI.”

”Johdon valmentajana työskennellessäni oli upeaa tutustua uuteen asiantuntijayhteisöön ja sen hyvään työilmapiiriin. Kokemus vahvisti käsitystäni siitä, että rehellinen palaute sekä toisia arvostava ja kannustava yhteisö luovat parhaat puitteet kehitykselle. Toivonkin pystyväni osaltani luomaan mahdollisimman avoimen ja innostavan kulttuurin sekä Elvisiin että sen yhteistyötahoihin.”

Arvostuksen ja kunnioittamisen periaatteiden Toivonen haluaisi näkyvän myös yleisessä suhtautumisessa musiikin tekemiseen.

”Erilaisten rajoitusten ja rangaistusten sijasta koen musiikin tekemisen arvostuksen kohottamisen olevan merkittävässä asemassa esimerkiksi piratismin vähentymisen suhteen. Ollaan oikealla polulla, kun suuri yleisö mieltää musiikin tekemisen ammatiksi ja ymmärtää, että joku on oikeasti tehnyt töitä kuultavan lopputuloksen eteen.”

TOIMIVA YHTEISTYÖ MAHDOLLISTAA KEHITYKSEN

Toivosella on pitkä muusikon ja musiikintekijän ura takanaan. Hän muistelee keikkailuntäyteisiä vuosia lämmöllä, mutta myöntää kohdanneensa myös muusikon elämän mukanaan tuomia haasteita ja epäkohtia.

”Minulle oli iso asia tulla valituksi Elvisin hallitukseen vuonna 2010. Koin, että minulla voisi olla jotain annettavaa ja runsaasti myös opittavaa tällä edunvalvonnan saralla”, hän kertoo.

Toivosta innostavassa tulevaisuudennäkymässä ei olisi musiikin luvatonta käyttöä, ja suomalaisen musiikin menestystarinoita olisi kerrottavana monia lisää. Elvisin toiminnan tulevaisuuden hän näkeekin keskittyvän voimakkaasti edunvalvonnan ja musiikintekijän yleisen arvostuksen nostamiseen.

"Olemme mukana verotus- ja sosiaaliturva-asioiden kehittämisessä tälle alalle suotuiseen suuntaan. Minulle on erittäin tärkeää, että kaikki jäsenemme kokevat saavansa hyötyä yhdistyksemme toiminnasta”, Aku Toivonen sanoo ja lisää yhdistyksen siksi satsaavan myös viestintään, jotta tieto oikeuksista ja edunvalvonnan tärkeydestä sekä niiden kehitysvaiheista saavuttaisi kaikki jäsenet.

Toivonen ei suostu lannistumaan jatkuvasti lisääntyvien musiikkiverkkopalveluidenkaan edessä.

”Tekninen kehitys sekä kuluttajien käyttäytymistottumuksien muuttuminen ovat haasteita, mutta myös mahdollisuuksia. Eri alojen erikoisosaamista hyödyntämällä voimme pohtia ratkaisuja ja avata samalla aivan uusia toimintamahdollisuuksia”, Toivonen kuvaa ja kertoo olevansa äärimmäisen iloinen yhteistyötahojen innovaatioista.

AKU TOIVONEN

Säveltäjä, sanoittaja, sovittaja, kapellimestari ja muusikko vuosina 1984–2006 Mistral- ja Finlanders-yhtyeissä.

Opiskellut Turun yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa.

Muita opintoja ja tutkintoja muun muassa yritys- ja taloushallinnon sekä johtamisen alalta.

Ikaalisten aikuiskoulutuksen artisti- ja lauluntekijävalmennuksien kouluttaja vuodesta 2008.

Liittynyt Teostoon asiakkaaksi 1988 ja jäseneksi 1994.

Elvis ry:n jäsen vuodesta 1992, hallitukseen vuonna 2010.

Opetushallituksen musiikin alan tutkintotoimikunnan jäsen vuodesta 2010.

Valtion säveltaidetoimikunnan jäsen vuodesta 2010.

MTG Musiikkituottajat Group Oy -levy-yhtiö vuosina 2002–2010.

Valmentaja, Leadership Coach, Novetos Oy 2011–2012.

Suomen musiikkineuvoston hallituksen, Musiikin edistämissäätiön (MES) hallituksen sekä Tekijänoikeusneuvoston jäsen 2012 alkaen.

Elvis ry:n toiminnanjohtaja syksystä 2012 lähtien.

”Esimerkiksi Teosto tutkii mahdollisuutta automaattiseen teosten tunnistamiseen bändien keikoilla. Näin parannettaisiin esitysilmoitusten oikeudenperäisyyttä ja samalla todennäköisesti lisääntyisi myös esitysilmoitusten määrä. Tuen vahvasti ajatusta tämäntyyppisestä kehityksestä”, hän summaa.

MUSIIKKI OSA JOKAPÄIVÄISTÄ ELÄMÄÄ

Toivosen perheessä vietetään musiikintäyteistä elämää. Vaimo Kaisa Ranta on oopperalaulaja ja ansioitunut myös lauluntekijänä. Kesällä syntynyt poika ja 2,5-vuotias esikoistytär pitävät musiikin parissa työskentelevät vanhemmat kiireisinä – muttei liian kiireisinä musisoinnille.

”Sävellystuokiot ovat vain vaihtuneet esikoisen tanssi-, laulu- ja soittoesitysten ihastelemiseen ja tukemiseen”, Toivonen nauraa.

Uuden työn ja nykyisen elämänvaiheen vuoksi oma säveltäminen on tällä hetkellä taka-alalla, mutta aina tilaisuuden tullen hän istahtaa mielellään flyygelin ääreen.

”Tuhansissa laskettavat keikat ovat jättäneet lihasmuistiin lähtemättömän jäljen. Soittotuokio johtaa useimmiten improvisointiin ja uusien sävyjen hakemiseen. Ehkä se on ennemminkin taas sitä itsensä haastamista ja uusien ulottuvuuksien hakemista kuin säveltämistä”, hän hymyilee.

TEKSTI: JENNI PEKKINEN

Jäsenet ovat Teoston päätöksentekijöitä

Jotta musiikintekijöiden ja kustantajien toiveet ja näkemykset tulisivat Teoston päätöksenteossa otetuiksi huomioon mahdollisimman kattavasti, olisi hyvä, jos mahdollisimman monenlaiset ja monenikäiset Teoston asiakkaat innostuisivat hakemaan myös Teoston jäsenyyttä.

Teosto on aatteellinen yhdistys, jonka toiminnan linjauksista päättää sen jäsenistö. Teoston reilusta 26 000 kotimaisesta asiakkaasta hieman alle 700 musiikintekijää ja kustantajaa on liittynyt Teoston jäseniksi. Henkilöjäsenten lisäksi Teostolla on yhteisöjäseniä, kuten Suomen Säveltäjät ry, Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry, Suomen Musiikkikustantajat ry ja Suomen Kirjailijaliitto ry.

Teoston jäsenkokous on yhdistyksen ylin päättävä elin, ja kokouksessa jokaisella jäsenellä on yksi ääni. Viimeksi jäsenet kokoontuivat 12. joulukuuta syyskokoukseen, jossa päätettiin muun muassa Teoston vuoden 2013 toiminnan suuntaviivoista ja budjetista.

KENESTÄ VOI TULLA TEOSTON JÄSEN?

Jäsenyyttä voi hakea musiikintekijä tai kustantaja, joka on ollut Teoston asiakkaana vähintään neljä vuotta ja saanut tilityksiä vähintään kahdelta tilityskaudelta. Jäsenyyttä voi hakea kirjallisesti muun muassa Teoston verkkosivuilta löytyvällä hakemuslomakkeella. Teoston hallitus päättää jäsenvalinnoista.

Jäsenenä musiikintekijä tai kustantaja voi tulla valituksi myös Teoston hallitukseen, joka vastaa Teoston käytännön toiminnasta ja hallinnosta. Muilta osin sekä asiakkaita että jäseniä koskevat samat säännöt, eikä jäsenyydellä ole vaikutusta esimerkiksi tilityksiin.

Erityisistä syistä jäseneksi voidaan hyväksyä myös sellainen säveltäjä, sovittaja, sanoittaja, kirjailija tai kustantaja, joka ei täytä asiakkuusaikaa tai tilitysten saamista koskevia edellytyksiä. Lisäksi jäseneksi voidaan hyväksyä musiikin tekijöitä tai kustantajia edustava ammatillinen rekisteröity yhdistys, jolla on edellytyksiä edistää yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa.

JÄSENKYSELY ALKUVUODESTA

Teoston asiakkaina on hyvin eri-ikäisiä ja eri genrejä edustavia musiikintekijöitä. Musiikinlajien ja ikäryhmien moninaisuuden olisi hyvä heijastua myös Teoston jäsenistöön, jotta erilaiset näkemykset tulisivat kattavasti otetuksi huomioon päätöksenteossa. Teosto pyrkiikin tekemään yhdistyksen jäsenyydestä ja vaikuttamisesta mahdollisimman mielekästä ja mielenkiintoista sekä vanhoille että uusille jäsenilleen.

Teosto kartoittaa asiakkaidensa näkemyksiä jäsenyydestä ja vaikuttamisesta tapaamalla muutamia asiakkaitaan vielä vuoden 2012 aikana. Lisäksi alkuvuodesta 2013 toteutetaan jäsenyyttä koskeva laajempi kysely. Kartoituksen tavoitteena on selvittää jäsenyyteen ja vaikuttamiseen liittyviä ajatuksia ja näkemyksiä sekä tunnistaa asioita, joita parantamalla jäsenyys kiinnostaisi useampia Teoston asiakkaita.

TEOSTON JÄSENYYTTÄ VOIT HAKEA NÄIN:

- **Täytä Teoston verkkosivuilta tulostettavaan hakemuslomakkeeseen henkilötietosi ja liitä mukaan selvitys toiminnastasi musiikintekijänä tai kustantajana.**
- **Toimita hakemus Teostoon hallitukselle osoitettuna.**
- **Hallitus käsittelee jäsenhakemukset kokouksissaan ja ilmoittaa hakijalle päätöksensä kokouksen jälkeen.**
- **Jäsenenä saat kutsun Teoston kevät- ja syyskokoukseen ja voit osallistua päätöksentekoon myös erilaisissa työryhmissä ja toimikunnissa.**

KOONNUT: MARJA-LEENA KARJULA

KUVAT: JOHANNA LEVOMÄKI

Paula Koivuniemi ja Korsuorkesteri palkittiin Kullervo Linna -palkinnolla

Iskelmälaulaja **Paula Koivuniemi** sekä muusikko, laulaja ja orkesterinjohtaja **Pertti Juhani (Pepe) Kovanen** ja Korsuorkesteri saivat tämänvuotiset Kullervo Linnan Säätiön palkinnot. Palkinnot, jotka olivat suuruudeltaan 4 200 euroa, jaettiin Teostossa 23. marraskuuta.

Monet Paula Koivuniemen levytykset ovat soineet kestosuosikkeina vuosikymmenestä toiseen ja suosio on jatkunut vahvana keikoilla ja tanssilavoilla. Levytyksistä esimerkiksi *Tummat silmät, ruskea tukka*, *Sata kesää, tuhat yötä*, *Aikuinen nainen* ja *Hei, buonanotte* ovat jo iskelmäklassikoita.

Paula Koivuniemi on palkittu esimerkiksi vuonna 1987 Emma-patsaalla vuoden naissolistina ja vuonna 1997 erikois-Emmalla elämäntyöstään.

Paula Koivuniemi on myös esiintynyt Kullervo Linnan orkesterin kanssa. Paula Koivuniemi, Linnan orkesteri ja **Jani Uhlenius** esiintyivät nimittäin New Yorkissa amerikansuomalaisten Imatra Hallissa vuonna 1972. ”Lutu (Linna) oli hurmaava, hauska, miellyttävä ja huumorintajuinen”, hän muistelee.

Korsuorkesteri, alkuperäiseltä nimeltään Korsuorkesteri Tiltu, syntyi 1990. Orkesterinjohtaja Pepe Kovasen Pepe-trion yhden illan ideasta lähti liikkeelle ura, joka on jatkunut 22 vuotta. Sota-ajan rallit ja iskelmät ovat olleet Korsuorkesterin ydinohjelmistoa ja vuoden 1936 univormut heidän esiintymisasunsa. Vuonna 1992 ilmestyneen cd:n myötä keikkavauhti kiihtyi ja pian seurasi myös kultalevy *Etulinjassa*. Sillä kuultiin sellaisia sotavuosien suosikkeja kuin *Suurin onni*, *lyhin onni*, *Kaunis valhe* ja *Äänisen aallot*. *Vartiossa*-levyllä vuonna 1997 sotavuosien schlaagereita lauloi **Pekka Hartonen**. Korsuorkesteriin kuuluvat Pepe Kovasen lisäksi **Ami Varjotie**, **Kalevi Hautamäki**, **Markku Juoksukangas** ja **Jarmo Peippo**.

”Ehkä joskus voi tajuta syvemmin tämän meidänkin Korsuorkesterimme kulttuurisen merkityksen. Kansallista terapiaa se on varmasti ollut", Pepe Kovanen sanoo.

Kullervo Linnan säätiön palkintoa on jaettu vuodesta 1989 lähtien. Vuonna 1987 kuollut säveltäjä, kapellimestari ja muusikko Kullervo Linna säätiöi tekijänoikeuskorvauksensa jaettavaksi tunnustuspalkintoina ja apurahoina musiikin tekijöille ja muusikoille. Säätiön tarkoituksena on edistää iskelmä- ja tanssimusiikin luomista ja esittämistä Suomessa. Linnan omista menestyskappaleista esimerkiksi *Kultainen nuoruus* soi edelleenkin jatkuvasti suomalaisilla tanssipaikoilla.

Samassa tilaisuudessa jaettiin joka toinen vuosi myönnettävä, toimittaja **Ilpo Hakasalon** mukaan nimetty Ilpo Hakasalo -palkinto. Palkinnon sai tänä vuonna juontaja ja lavakulttuurin tuntija **Sari Tamminen**. Palkinto on tunnustus populaarimusiikin aseman, arvostuksen ja tunnettavuuden edistämisestä, ja se rahoitetaan Kullervo Linnan säätiön hallituksessa alusta asti vaikuttaneen, vuonna 2006 edesmenneen Hakasalon perintövaroista.

Sari Tamminen on toiminut muun muassa television Sataman Valot, Pojat kansan urhokkaan, Kesäillan valssi, Kansanhuvit ja Huvin Vuoksi -ohjelmissa ja juontajana muun muassa Iskelmägaalassa ja Iskelmä-Finlandiassa. Tamminen tekee itse myös juontojensa käsikirjoitukset.

Tämänvuotiset Kullervo Linna -palkitut Paula Koivuniemi ja Korsuorkesteri ovat todellisia pitkän linjan musiikkiammattilaisia.

Säveltaiteen valtionpalkinto Jukka Tiensuulle

Valtion säveltaidetoimikunta on myöntänyt vuoden 2012 säveltaiteen valtionpalkinnon säveltäjä **Jukka Tiensuulle**. Palkinto on suuruudeltaan 15 000 euroa.

Palkintoperusteluissaan säveltaidetoimikunta totesi säveltäjä, cembalisti, pianisti, kapellimestari, improvisoija ja organisaattori Jukka Tiensuun olevan monin tavoin tiennäyttäjä. Tiensuu on luonut säveltäjänä omaperäisen, kuvia kumartamattoman sävelkielen, joka on yhtä kekseliäs ja yllättävä kuin tiukan kunnianhimoinenkin. Elektroniikka on usein mukana, ja tavaramerkiksi muodostunut avoin uteliaisuus yhdistyy teoksissa vankkaan musiikinhistorialliseen tuntemukseen.

Taiteellisen työnsä ohella Tiensuu on myös organisaattorina vaikuttanut monin tavoin suomalaiseen musiikkielämään. Tiensuu on Viitasaaren Musiikin aika -festivaalin perustaja ja pitkäaikainen taiteellinen johtaja sekä Helsinki Biennalen (nykyisen Musica Nova Helsingin) ensimmäinen taiteellinen johtaja. Vuonna 2004 Tiensuun big band -teos *Umori* palkittiin Teosto-palkinnolla.

Pekka Sakki / Lehtikuva

Teostossa vieraili lokakuussa kansainvälinen koulutusryhmä kuulemassa suomalaisista tekijänoikeuksista. Ryhmässä oli mukana koulutettavia 11 maasta. Opetus- ja kulttuuriministeriön isännöimä ryhmä vieraili myös muissa Suomen tekijänoikeusjärjestöissä.

Kirsi-Marja Forsberg

Muusikkojen Liiton tunnustuspalkinto Iiro Rantalalle

Suomen Muusikkojen Liitto on myöntänyt vuoden 2012 tunnustuspalkintonsa muusikko ja säveltäjä **Iiro Rantalalle**. Palkinto myönnettiin hänen ansioistaan monipuolisena muusikkona. Iiro Rantala on tullut tunnetuksi esimerkiksi Trio Töykeistä, joka on ollut yksi kaikkien aikojen menestyneimpiä suomalaisia jazz-yhtyeitä. Suomessa saavuttamansa arvostuksen lisäksi Iiro Rantala on saavuttanut suosiota myös esimerkiksi Saksassa, jossa hänet on palkittu saksalaisten levykriitikoiden palkinnolla vuoden parhaasta jazzlevystä ja Echo-palkinnolla parhaana jazzpianistina.

Maarit Kytöharju / Fimic

Eduskunta hyväksyi Taiteen edistämiskeskuksen perustamisen

Eduskunta on hyväksynyt käsittelyssään lain Taiteen edistämiskeskuksen perustamisesta. Taiteen edistämiskeskus toimii opetus- ja kulttuuriministeriön alaisena virastona, jolla on aluetoimipisteitä. Keskuksen yhteydessä on itsenäistä päätäntävaltaa käyttäviä luottamuselimiä, joita ovat taideneuvosto, valtion ja alueelliset taidetoimikunnat sekä erillislautakunnat.

Taiteilijoiden ja taiteilijaryhmien apurahoista ja palkinnoista päättävät toimikunnat. Lisäksi ne toimivat asiantuntijaeliminä. Toimikunnat nimeää taideneuvosto. Nykyiset 13 alueellista taidetoimikuntaa säilyvät eikä niiden toimialueisiin tule muutoksia.

Taiteen edistämiskeskuksen perustamisen lähtökohtana on ollut uudistaa 1960-luvulta peräisin olevan taidetoimikuntalaitoksen toimintaa ja rakennetta vastaamaan toimintaympäristön muutoksia.

Helsingin yliopistoon tekijänoikeuden professuuri

Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta on käynnistänyt tekijänoikeuden professorin tehtävän täyttämisen. Professuurin perustamista varten Teosto, Gramex, Musiikkituottajat ja Suomen Muusikkojen Liitto lahjoittivat vuonna 2011 runsaat puoli miljoonaa euroa yliopiston varainhankintaa varten perustettuun Tulevaisuusrahastoon.

Professuurin avulla järjestöt haluavat saada lisää tutkimuspohjaista tietoa ja tutkijankoulutusta monimutkaistuvien tekijänoikeuskysymysten ratkaisemiseksi. Jos luovista aloista halutaan saada teknologiateollisuuden veroinen kansainvälinen myyntivaltti, immateriaalioikeuksien tuntemuksen ja tutkimuksen on oltava Suomessa kansainvälistä huippua, järjestöt totesivat tiedotteessaan vuonna 2011.

Tekijänoikeuden professorin tehtävänä on harjoittaa ja kehittää tekijänoikeuden perustutkinto- ja jatkotutkinto-opetusta ja tutkimusta, ja professori toimii myös yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten tekijänoikeusjärjestöjen sekä muiden alalla toimivien kanssa.

Georg Malmstén -säätiöltä apurahoja

Georg Malmstén -säätiö jakoi joulukuussa vuoden 2012 apurahat sävellys-, sanoitus- ja sovitustyöhön. Hakijoita oli 198. Apurahat ovat suuruudeltaan 1 000–2 500 euroa ja sen saivat:

Axel Ehnström, Timo Forsström, Heikki Halme, Katriina Honkanen, Seppo Hovi, Sannaliisa Ilkka, Mikko Innanen, Kai Jämsä, Esko Järvelä–Hannu Kella, Eero Koivistoinen, Mika Kuokkanen–Ninni Poijärvi–Inka Nousiainen, Jussi Lampela, Pentti Lasanen, Johanna Louhivuori, Jorma Kalevi Louhivuori, Esa Nieminen, Jan Noponen, Pia Perkiö, Janne Siro, Jukka Takalo, Antti Vuorenmaa, Aku Rannila–Saara Törmä sekä **Iro Haarla** (sävellystilaus **Senni Eskelinen**).

Apurahoina jaettu summa 42 500 euroa on saatu lahjoituksina Teostolta, Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:ltä (Kopioston valokopiointikorvauksista) ja Georg Malmsténin perikunnalta.

Kuva: Anders G. Warne

Prix Elvis Paavo Arhinmäelle

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:n vuoden 2012 Prix Elvis -kunniamaininta on myönnetty kulttuuri- ja urheiluministeri **Paavo Arhinmäelle** tunnustukseksi hänen ansiokkaasta työstään suomalaisten musiikintekijöiden hyväksi.

Elvis ry:n hallitus kiittää perusteluissaan Arhinmäkeä erityisesti hänen julkisista kannanotoistaan tekijänoikeuksien puolesta. Lisäksi perusteluissa todetaan Arhinmäen ”pistäneen itsensä ja arvovaltansa esimerkillisesti likoon musiikintekijöitä koskettavissa ajankohtaisissa ja usein tulenaroissakin kysymyksissä – kuten hyvitysmaksun laajentamisessa, piratismin vastustamisessa, verotuskysymyksissä ja mediakonsernien epäreilujen sopimusten arvostelemisessa.”

Elvis ry:n hallitus toteaa myös, että Prix Elvis -kunniamaininnalla halutaan kannustaa Arhinmäkeä jatkamaan tärkeää työtään suomalaisten musiikintekijöiden ja koko luovan alan hyväksi.

Prix Elvis -kunniamainintoja on jaettu vuodesta 1991 lähtien vuosittain henkilölle tai taholle, jonka on edistänyt suomalaisen kevyen musiikin asemaa. Kunniamaininta ei sisällä rahallista arvoa. Edelliset saajat ovat olleet **Tarja Närhi, Pirkko Kotirinta, Otto Donner, Martti Heikkinen** ja **Jake Nyman**.

Tekijänoikeusneuvostoon Teoston edustus

Valtioneuvosto asetti lokakuussa uuden tekijänoikeusneuvoston kaudeksi 15.10.12–14.10.15. Mukana neuvostossa on yhteensä 16 jäsentä, jotka edustavat kattavasti tekijänoikeuskysymyksiä eri osa-alueilta. Musiikkialaa tekijänoikeusneuvostossa edustavat **Martti Kivistö** Teostosta, **Pekka Sipilä** Suomen Musiikkikustantajat ry:stä, **Ahti Vänttinen** Suomen muusikkojen liitosta ja **Aku Toivonen** Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:stä.

Tekijänoikeusneuvoston tehtävänä on avustaa opetus- ja kulttuuriministeriötä tekijänoikeutta koskevien asioiden käsittelyssä sekä antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta.

POHJOISMAISTA YHTEISTYÖTÄ *tieto-järjestelmien* KEHITTÄMISEKSI

Teoston tehtävien sujumiseksi on välttämätöntä, että Teostolla on käytettävissään ajanmukaiset tietojärjestelmät. Niiden kehittämiseksi Teosto on viime vuosina tiivistänyt yhteistyötään kahden pohjoismaisen sisarjärjestönsä, tanskalaisen Kodan ja norjalaisen Tonon kanssa.

TEKSTI: MARJA-LEENA KARJULA KUVITUS: TOPI SAARI

Tilitykset musiikintekijöille ja -kustantajille edellyttävät, että Teostolla on tiedot teoksista, niiden esityksistä ja tekijöistä sekä lisäksi toimiva tilitysjärjestelmä. Teosdokumentaation, esitystietojen ilmoittamisen ja tilitysjärjestelmän on pelattava yhteen niin, että tilitykset saadaan tehdyksi nopeasti ja sujuvasti.

Samalla myös tekijänoikeusjärjestöjen välinen kilpailu musiikintekijä- ja musiikinkäyttäjä-asiakkaista on lisännyt

paineita järjestelmien kehittämiseksi ja kustannusten minimoimiseksi.”

TEOSTIETOKANTA ODOTTAA UUDISTAMISTAAN

Teostolla on ollut viimeiset 15 vuotta käytössään yhteispohjoismainen teosrekisteri Nord-doc, johon musiikintekijöiden ja -kustantajien Teoston verkkopalvelussa syöttämät tiedot uusista teoksista ja kustannussopimuksista siirtyvät kerran vuorokaudessa. Tilityksissä Teosto on käyttänyt yhteispohjoismaista Nord-dis-tilitysjärjestelmää.

"Nyt Nord-doc-teostietokanta alkaa olla elinkaarensa päässä", kertoo Kodan, Tonon ja Teoston yhteistyötä Teostossa koordinoiva **Lea Valkeajärvi.**

"Nord-docia on joko kehitettävä edelleen uusia tarpeita ajatellen tai sitten on mietittävä muita vaihtoehtoja. Nord-dis-järjestelmästä puolestaan muut pohjoismaiset järjestöt ovat luopumassa tämän vuoden aikana, Teosto ensi vuonna vaiheittain.”

Tanskan Koda ja Norjan Tono ovat jo muutaman vuoden tehneet yhteistyötä tilitys-, esitysilmoitus- ja verkkopalvelujärjestelmien yhtenäistämiseksi. Nyt myös Teosto on liittynyt mukaan tähän yhteistyöhön, Lea Valkeajärvi kertoo.

Kesällä tehdyn KTT- (Koda-Tono-

> ”KUMPPANUUS ON TEOSTOLLE INVESTOINTI, JOKA AUTTAA MEITÄ VARAUTUMAAN TULEVAISUUTEEN.”

"Pohjoismainen yhteistyö tarjoaa meille enemmän neuvotteluvoimaa", Lea Valkeajärvi sanoo.

KUVA: KIRSI-MARJA FORSBERG

Miljoonien teosten tietokanta

Teoston maksamien tilitysten hoitamisessa olennainen työkalu on nykyisellään yhteispohjoismainen teosrekisteri Nord-doc.

Kun teoksen tiedot on syötetty järjestelmään, ne ovat myös Tanskan Kodassa, Norjan Tonossa ja tänä vuonna vielä Ruotsin Stimissä käytössä. Yhteensä Nord-docissa on tiedot noin kahdeksasta miljoonasta teoksesta, joista noin 600 000 on suomalaisia.

Verkkopalveluun kirjautumalla musiikintekijät ja -kustantajat pääsevät katselemaan koko teoskantaa ja voivat hyödyntää sitä esimerkiksi esitysilmoituksia tehdessään.

Vuosittain tietokantaan lisätään yli 25 000 uutta suomalaista teosta. Teoston tilityksiä varten käsitellään vuodessa noin kuusi miljoonaa esitystapahtumaa ja mukana tilityksessä on lähes 250 000 eri teosta.

Teoston omien kehityshankkeiden lisäksi maailmalla on tekeillä Global Repertoire Database (GRD) -niminen koko maailman musiikkiteosten tietokanta. EU on kannustanut keskitetyn tietokannan rakentamiseen digitaalisen ajan tarpeita varten.

Teosto) -aiesopimuksen mukaisesti järjestöt tähtäävät yhteisen raportointi- ja tilitysjärjestelmän käyttöönottoon ja uutta dokumentaatioratkaisua ryhdytään etsimään.

Hanke etenee ripeästi monissa eri projektiryhmissä, ja hankkeelle valittiin syyskuun alusta myös johtaja, Kööpenhaminassa asuva **Damián Arguimbau**.

YHTEISPOHJOISMAINEN VAI LAAJEMPI TIETOKANTA?

Teoston ruotsalainen sisarjärjestö Stim on tehnyt vuodesta 2007 yhteistyötä Englannin PRS for Musicin kanssa teos- ja kustannussopimustietokannan rakentamiseksi ja on luopumassa tämän vuoden aikana kokonaan Nord-docin käytöstä.

Stim ja PRS for Music ovat perustaneet ICE-nimisen yrityksen ja rakentaneet sen yhteyteen yhteisen teostietokannan, jota Stim alkaa käyttää ainoana teostietokantanaan ensi vuonna. Myös Saksan Gema on nyt liittymässä ICE-yhteistyöhön.

Teoston vaihtoehtoina on siis joko kehittää Nord-docia edelleen yhdessä Kodan ja Tonon kanssa, rakentaa niiden kanssa uusi yhteinen dokumentaatiojärjestelmä tai liittyä mukaan ICE-yhteistyöhön.

”Jos valitsemme ICE:n, ratkaisu tuo täysin erilaisen tilanteen nykyiseen yhteispohjoismaiseen Nord-doc-järjestelmän käyttöön verrattuna”, Lea Valkeajärvi kertoo.

”Käytännössä ICE-yhteistyö tarkoittaisi omasta dokumentaatiojärjestelmästä luopumista. Kaikilla pohjoismaisilla järjestöillä on nyt oikeudet ylläpitää itse teos- ja kustannussopimustietojaan Nord-docissa. ICE on sen sijaan kaupallinen yhtiö, joka myy teos- ja kustannussopimustietojen ylläpitopalveluita.”

Eri vaihtoehdoista päättäminen on siis pian käsillä ja päätökset Teosto tekee melko varmasti yhdessä Kodan ja Tonon kanssa.

”Kumppanuus on Teostolle investointi, joka auttaa meitä varautumaan tulevaisuuteen, ja yhteistyö tarjoaa meille enemmän neuvotteluvoimaa”, Lea Valkeajärvi sanoo.

”Yhteistyön ulkopuolelle on rajattu Teoston asiakkaille räätälöidyt verkkopalvelut, joiden kautta sekä musiikintekijä- että musiikinkäyttäjäasiakkaat pystyvät asioimaan Teoston kanssa.”

Damián Arguimbau johtaa yhteistyöhanketta

TEKSTI: JENNI PEKKINEN

Teoston, Kodan ja Tonon yhteistyön johtoon nimitettiin syyskuun alussa **Damián Arguimbau**.

Ennen nykyistä tehtäväänsä Arguimbau toimi tallennusoikeuksia hallinnoivassa Nordisk Copyright Bureaussa (NCB) projektinvetäjänä. Arguimbau tuntee näin ollen hyvin sekä pohjoismaisten järjestöjen että ICE:n toimintaa ja tietojärjestelmiä.

KTT-hankkeen onnistumisen varmistamiseksi Damián Arguimbau on panostanut erityisesti hankkeen rakenteen ja siihen liittyvien projektien määrittelyyn.

”Projektin alkaessa on ollut tärkeää luoda raamit kolmen järjestön onnistuneelle yhteistyölle. Tämä on pitänyt sisällään johtamiseen, taloudellisiin kysymyksiin sekä projektin työskentelytapoihin liittyvät määrittelyt. Lisäksi meidän on täytynyt tehdä päätöksiä ICE-neuvotteluihin liittyvistä prosesseista”, Damián Arguimbau kertoo.

Kuten aina suurissa hankkeissa, viestinnällä on ollut tässäkin hankkeessa suuri merkitys.

”Kun hankkeen osapuolina on kolme eri maassa toimivaa järjestöä, on tärkeää, että kaikkien järjestöjen työntekijöillä on tarvittava informaatio käytössään. Olemmekin pyrkineet varmistamaan, että mahdollisimman moni on tietoinen, mitä hankkeessa on meneillään ja mitä on odotettavissa.”

Damián Arguimbau on tyytyväinen siihen, miten hanke on edennyt ja mitä on saatu aikaan.

”Asiat ovat edistyneet hyvin. Olemme päässeet testaamaan yhteistyön toimivuutta monenlaisten projektissa vastaan tulleiden asioiden parissa ja olemme voineet todeta yhteistyön toimivan hienosti.”

Taustaltaan espanjalais-englantilainen Arguimbau asuu Kööpenhaminassa, hänellä on neljä lasta ja vapaa-ajallaan hän muun muassa kirjoittaa ja kääntää lastenkirjoja.

Yhteydenpitoa musiikintekijöiden ja päättäjien kesken

Teoston vuonna 2009 käynnistämä Kulttuurikummi-hanke on jatkunut ansiokkaasti myös tänä vuonna. Kummihankkeen myötä sekä musiikintekijöiden että poliitikoiden ymmärrys toistensa työstä ja tavoitteista on kasvanut.

TEKSTI: MARJA-LEENA KARJULA
KUVAT: HARRI NURMINEN (HÄMEENLINNA), JOUNI PORSANGER (ROVANIEMI)

Tänä vuonna Teoston järjestämiä kulttuurikummien ja kansanedustajien lounastapaamisia on ollut Kotkassa, Rovaniemellä ja Hämeenlinnassa. Tämän lisäksi yksittäiset kummiparit ovat järjestäneet tapaamisia, joissa musiikintekijöille tärkeitä asioita on puitu kummin ja kansanedustajan kesken.

Syksyllä Teosto teki kyselyn Kulttuurikummihankkeessa mukana oleville musiikintekijöille. Kyselyllä haluttiin selvittää, kuinka aktiivisesti musiikintekijät ja kansanedustajat ovat tavanneet toisiaan, millaiset asiat ovat nousseet tapaamisissa keskeisiksi ja olisiko kummitoimintaa syytä kehittää johonkin suuntaan.

1 Cheek, Sipe Santapukki ja kansanedustaja Timo Heinonen Hämeenlinnan kulttuurikummitapaamisessa.

2 Hämeenlinnan kummilounaalla tapasivat myös sanoittaja Sana Mustonen ja kansanedustaja Aino-Kaisa Pekonen.

3 Säveltäjä Jarmo Sermilä ja kansanedustaja Johannes Koskinen.

4 Lauluntekijä Kikka Laitinen ja kansanedustaja Tarja Filatov.

TÄRKEINTÄ ON KUUNNELLA TOISIAAN

Kyselystä saatu palaute on ollut kaiken kaikkiaan positiivista, joskin tapaamisten järjestäminen kiireisten kansanedustajien kanssa ei ole aina onnistunut ihan helposti.

Kyselyn mukaan kummit toivovatkin enemmän Teoston järjestämiä yhteisiä kummitapaamisia, ja ensi vuonna niitä on myös tarkoitus ottaa ohjelmaan. Kahdenkeskisten tapaamisten järjestämisessä Teosto toivoo sen sijaan kummeilta itseltään aktiivisuutta.

”Jos tapaamisia saadaan sovituiksi ja ihmiset kuuntelevat toisiaan, on oleellisin kehitys tapahtunut”, yksi kummeista vastasi kehitysideoita koskevaan kysymykseen.

Ideoita tuli myös kansanedustajien paremmasta perehdyttämisestä musiikkiammattilaisten maailmaan, pienimuotoisista kahvikonserttitapaamisista ja esimerkiksi kummien yhteisestä Facebook-ryhmästä.

”Ylipäänsä aktiivinen yhteydenpito saa jo kansanedustajat valveutumaan siitä, mitä ammattikuntamme tekee”, uskoi yksi vastaajista.

Teosto hyödyntää kummikyselyn tuloksia ensi vuoden toiminnassaan. Vinkkejä etsitään myös Australiasta, Kroatiasta ja Unkarista, joissa on myös kummi- tai kulttuurilähettilästoimintaa.

> ”JOS TAPAAMISIA SAADAAN SOVITUIKSI JA IHMISET KUUNTELEVAT TOISIAAN, ON OLEELLISIN KEHITYS TAPAHTUNUT.”

Rovaniemellä kummien ja kansanedustajien lounaalla tapasivat muun muassa musiikintekijä Wimme Saari ja kansanedustaja Simo Rundgren.

85 vuotta suomalaisen musiikintekijän asialla

Teosto on toteuttanut perustehtäväänsä eli työtä musiikintekijöiden hyväksi jo pitkään, sillä vuonna 2013 Teosto juhlii 85-vuotista taivaltaan.

Juhlavuosi tulee näkymään Teoston toiminnassa pitkin vuotta: Helmikuussa olemme näkyvästi mukana Seinäjoella järjestettävässä Mars-tapahtumassa, myöhemmin keväällä järjestämme oman juhlaseminaarin ja syksyllä osallistumme pääyhteistyökumppanina Tampereella järjestettävään Musiikki & Mediaan. Vuoden mittaan osallistumme lisäksi useisiin muihin musiikkialan tapahtumiin ympäri Suomen sekä nostamme esiin tekijöille tärkeitä kysymyksiä eri foorumeilla ja keskusteluissa.

Juhlan keskelläkin pääpaino on silti arkisessa työssä. Monia kehitysprojekteja on myös käynnissä, ja esimerkiksi tietojärjestelmiämme kehitetään, jotta voimme palvella asiakkaitamme entistä paremmin.

Ensi vuonna myös Teosto-palkinto saavuttaa kymmenen vuoden iän. Teosto-palkinnolla on palkittu suomalaista luovaa säveltaidetta nostamalla esiin rohkeita, omaperäisiä ja innovatiivisia teoksia. Teoston juhlavuotena Teosto-palkinto jaetaan huhtikuussa.

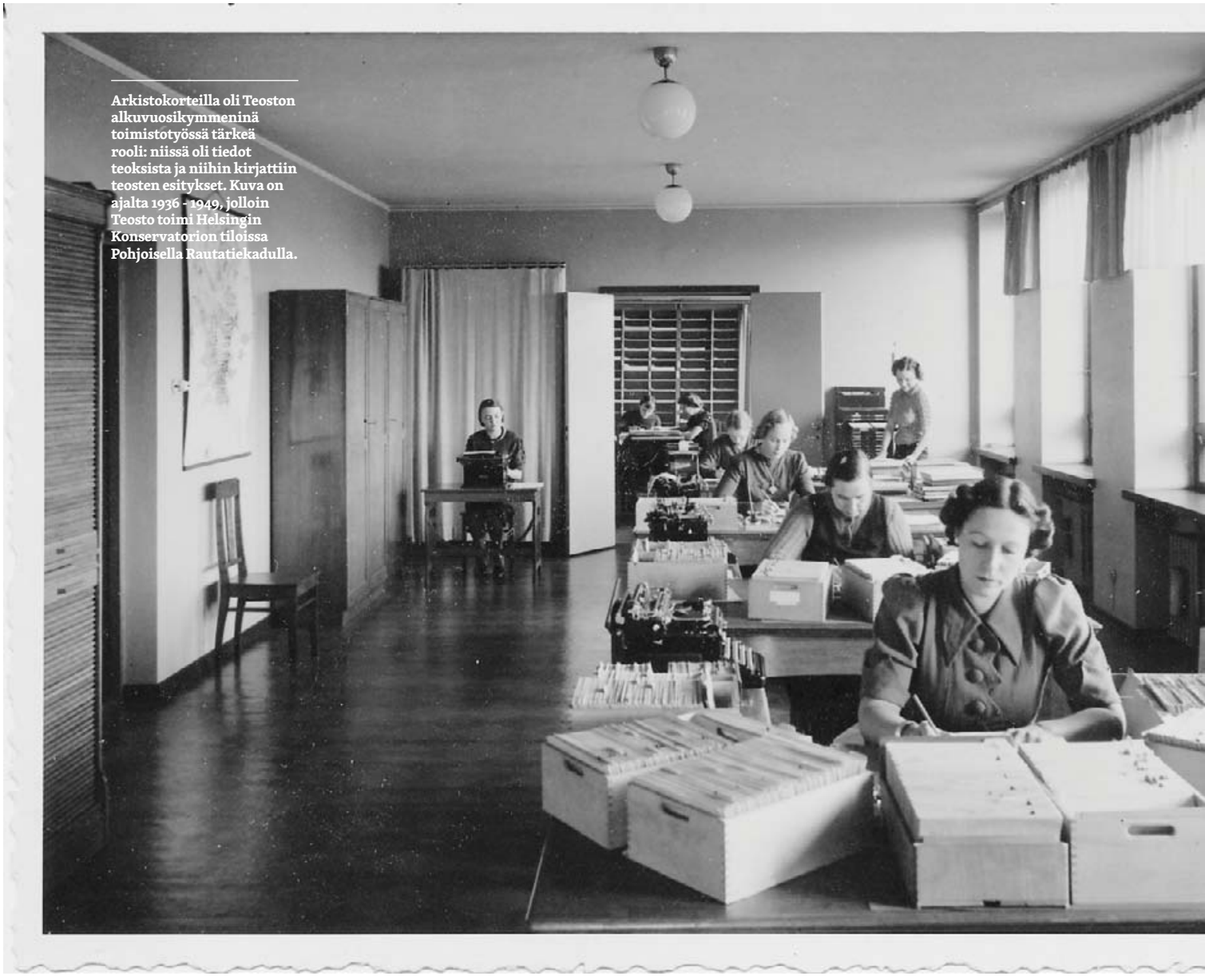

Arkistokorteilla oli Teoston alkuvuosikymmeninä toimistotyössä tärkeä rooli: niissä oli tiedot teoksista ja niihin kirjattiin teosten esitykset. Kuva on ajalta 1936 - 1949, jolloin Teosto toimi Helsingin Konservatorion tiloissa Pohjoisella Rautatiekadulla.

Tiimityötä 1950-luvulla.

Teoston verkkosivut uudessa asussa

Teoston verkkosivut ovat avautuneet uusittuina sisällöltään ja ulkoasultaan. Käy tutustumassa ja kerro meille, löytyykö tarvitsemasi tieto ja miellyttääkö ulkoasu! Sivujen kehittäminen jatkuu koko ajan, joten kommentit ovat tervetulleita.

Tutustu sivuihin osoitteessa **www.teosto.fi.**

Sivujen englanninkielinen osuus valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Uusi tapahtumatietojen ilmoituspalvelu – hae uudet tunnukset!

Teosto avaa tammikuussa uuden tapahtumatietojen ilmoittamiseen tarkoitetun verkkopalvelun. Ensimmäisessä vaiheessa uutta palvelua voivat käyttää ravintolat ja tanssipaikat, jotka ilmoittavat kuukausittain tietoja elävän musiikin, mekaanisen musiikin ja karaoken tapahtumista. Ilmoitettavia tietoja ovat tapahtuman päivämäärä, tapahtuman tai esiintyjän nimi sekä joissakin tapauksissa myös lipputulo- ja kuulijamäärätiedot.

Asiakkaat, jotka ilmoittavat kaikkien kuukausien tapahtumatiedot ajoissa, saavat 3 %:n vuosialennuksen kiitoksena tunnollisuudestaan.

Käyttäjätunnukset uuteen palveluun voi hakea nettisivuillamme tai soittamalla asiakaspalveluumme. Uudet tunnukset tarvitsevat myös ne asiakkaat, jotka ovat käyttäneet nykyistä tapahtumatietojen ilmoituspalvelua. Lisätietoja tunnusten hakemisesta ja ilmoittamisesta saa nettisivuiltamme tai asiakaspalvelustamme.

Teoston Teuvo neuvoo

Teoston asiakaspalvelu on saanut lisäpotkua, kun Teoston Teuvo on astunut kehiin. Teuvo on Teoston uusi virtuaalinen asiakaspalvelija, joka antaa asiakkaille neuvoja ja ohjeita verkkopalveluissa juuri silloin, kuin asiakas ohjeita tarvitsee.

Sekä musiikintekijä- että musiikinkäyttäjäasiakkaamme voivat verkkopalvelua käyttäessään klikata verkkopalvelun ohessa olevaa kuvaketta, jolloin Teuvo alkaa hommiin. Asiakkaalle avautuu chat-ikkuna, jossa Teuvo neuvoo asiakasta saman tien. Kysymyksiä ei tarvitse siis esittää sähköpostitse tai puhelimitse, mikä nopeuttaa vastausten saamista ja asioiden hoitoa.

Teuvo-palvelu otettiin käyttöön joulukuun alussa. Palvelun teknisestä toteuttamisesta vastaa Zef Finland ja Teuvo on töissä normaaleina asiakaspalvelumme aukioloaikoina ma–to 9.30–16 ja pe 9.30–15.

Lokakuun tilitys 1,2 miljoonaa euroa

Lokakuun tilityksessä Teosto maksoi kotimaisille säveltäjille, sanoittajille, sovittajille ja musiikinkustantajille esityskorvauksia 1,2 miljoonaa euroa.

Suurin osa eli runsaat miljoona euroa oli ulkomaan esityskorvauksia. Lisäksi mukana oli online-korvauksia ja korvauksia edelleen lähettämisestä kaapeli-tv:ssä. Suurimmat ulkomaantilitykset tulivat Saksasta, Ruotsista, Tanskasta, Isosta-Britanniasta ja Italiasta.

Verotus vuonna 2013

Tekijäasiakkaidemme ei tarvitse lähettää verokorttia Teostoon, koska Teosto saa tiedon tekijäasiakkaiden veroprosenteista suoraan verohallitukselta.

Jos kuitenkin haet muutosta verokorttiisi, toimita siitä kopio oikeudenomistajapalveluumme. Muutetusta verokortista voit lähettää meille kopion postitse tai faksilla.

Eläkkeensaajien sivutuloprosenteista Teosto ei saa välttämättä tietoa verohallitukselta. Eläkkeellä olevan tekijäasiakkaan on siksi syytä varmuuden vuoksi toimittaa Teostolle kopio verokortista, josta ilmenee sivutuloa koskeva veroprosentti tekijänoikeuskorvausten maksua varten.

Teoston käyttämän veroprosentin voit tarkistaa omilla verkkotunnuksillasi Teoston verkkosivuilta.

Testaa tekijänoikeustietämyksesi!

Älypään pelisivulla voit nyt testata tekijänoikeustietämyksesi. Pelaa ja selvitä, oletko potentiaalinen piraatti vai lakimies! Peli on pelattavissa osoitteessa

www.tekijanoikeus.fi/tietovisat

http://alypaa.com/pelit/tekijanoikeus

Teosto toivottaa rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta kaikille asiakkailleen ja yhteistyökumppaneilleen!

Uusia kasvoja

Kauppatieteen maisteri **Tero Hakkarainen** aloitti Teostossa tilityssuunnittelijana 29.10. Hänellä on aikaisempaa kokemusta palvelumallien kehittämisestä, markkina-analyysien tuottamisesta ja kirjanpito- ja laskutustehtävistä.

Hannu Mettälä aloitti 5.11. Teoston tietohallinnossa sovelluskehitystehtävissä. Hän on toiminut Nokia Research Centerissä Senior Software Engineerinä parin vuosikymmenen ajan.

Petri Sormunen aloitti 19.11. Teoston tietohallinnossa järjestelmäasiantuntijana.

ALV muuttuu

Suomessa sovellettavat arvonlisäverokannat ovat muuttumassa vuoden 2013 alusta. 9 %:n verokanta muuttuu 10 %:iin, 13 %:n verokanta 14 %:iin ja 23 %:n verokanta 24 %:iin. Muutos vaikuttaa Teostossa esitys- ja tallennuskorvaushinnastoihin ja musiikintekijöiden ja -kustantajien liittymismaksuihin.

Tiedotamme asiasta tarkemmin verkkosivuillamme, kun asia etenee.

Sävellystilaustukea haettavana

Teoston partituurimusiikin sävellystilaustoimikunnan tarkoituksena on tukea sävellystilaustoimintaa ja sen kautta luovan kotimaisen säveltaiteen syntymistä. Sävellystilaustukea voi hakea vain Teoston sävellystilaustoimikunnan omilla hakulomakkeilla, jotka ovat tulostettavissa Teoston verkkosivuilta. Vuoden 2013 haku päättyy 31.3.13. Lisätietoja antaa Jenna Vainio, puh. 09 6810 1276, jenna.vainio@teosto.fi

TEOSTO-KALENTERI

JOULUKUU 2012

Joulukuun tilityksessä maksetaan:

- esityskorvaukset kaupallisissa radioissa ja suurissa konserteissa 1.1.–30.6. esitetystä musiikista
- ulkomailta elo-lokakuussa tulleita esityskorvauksia
- taustamusiikkikorvauksia
- tallentamiskorvaukset ajalta 1.1.–30.6.
- online-korvauksia heinä-syyskuulta
- yksityisen kopioinnin hyvitysmaksut
- lainauskorvaukset äänitteiden ja nuottijulkaisujen kirjastolainauksista vuodelta 2012.

TAMMIKUU 2013

- Musiikin esitysilmoitukset ajalta 1.10.–31.12. Teostoon viimeistään 31.1.»

MAALISKUU 2013

Maaliskuun tilityksessä maksetaan

- Online-korvaukset loka-joulukuulta.

Ilmoita uudet sävellykset, sanoitukset ja sovitukset Teostoon heti kun ne valmistuvat!

MADETOJA-SÄÄTIÖN AVUSTUKSET

Suomen Säveltäjät ry:n perustama Madetoja-säätiö julistaa haettavaksi avustukset, joita myönnetään Leevi Madetojan teoksiin liittyviin hankkeisiin sekä uusien suomalaisten sävellysten tilaamiseen. Avustuksia voidaan myöntää rajoitetusti myös uuden suomalaisen musiikin taltiointiin ja esittämiseen.

Tuki on tarkoitettu ensisijaisesti sellaisille esiintyjille ja esiintyjäyhteisöille, jotka eivät saa huomattavaa julkista tukea. Avustusta hakee esiintyjä tai tilaaja **eikä sitä myönnetä jo toteutuneisiin hankkeisiin**. Avustusta ei myöskään myönnetä hakijalle ja/tai säveltäjälle, jolla on säätiöstä tuettu keskeneräinen projekti. Avustusta ei voi saada liioin kahtena peräkkäisenä vuotena. Taltiointitukea voi hakea myös säveltäjä.

Hakemuslomakkeita saa säätiön toimistosta ja verkkosivulta www.composers.fi (Madetoja-säätiö). Hakemukset liitteineen on toimitettava **31.1.2013 (postileima)** mennessä osoitteella:

Madetoja-säätiö, Suomen Säveltäjät ry, Runeberginkatu 15 A 11, 00100 HELSINKI.

Sähköpostitse tai kirjattuna kirjeenä toimitettuja hakemuksia ei oteta huomioon. Sävellystilauksia koskevissa anomuksissa on oltava mukana säveltäjän suostumus.

Yhteisöjen tulee liittää anomukseensa uusin tilinpäätös ja talousarvio. Avustukset maksetaan jälkikäteen tiliselvitystä vastaan.

Tiedusteluihin vastaa säätiön vt. asiamies Jari Eskola, puh. (09) 44 55 89, jari.eskola@composers.fi

SÄVELTÄJÄ

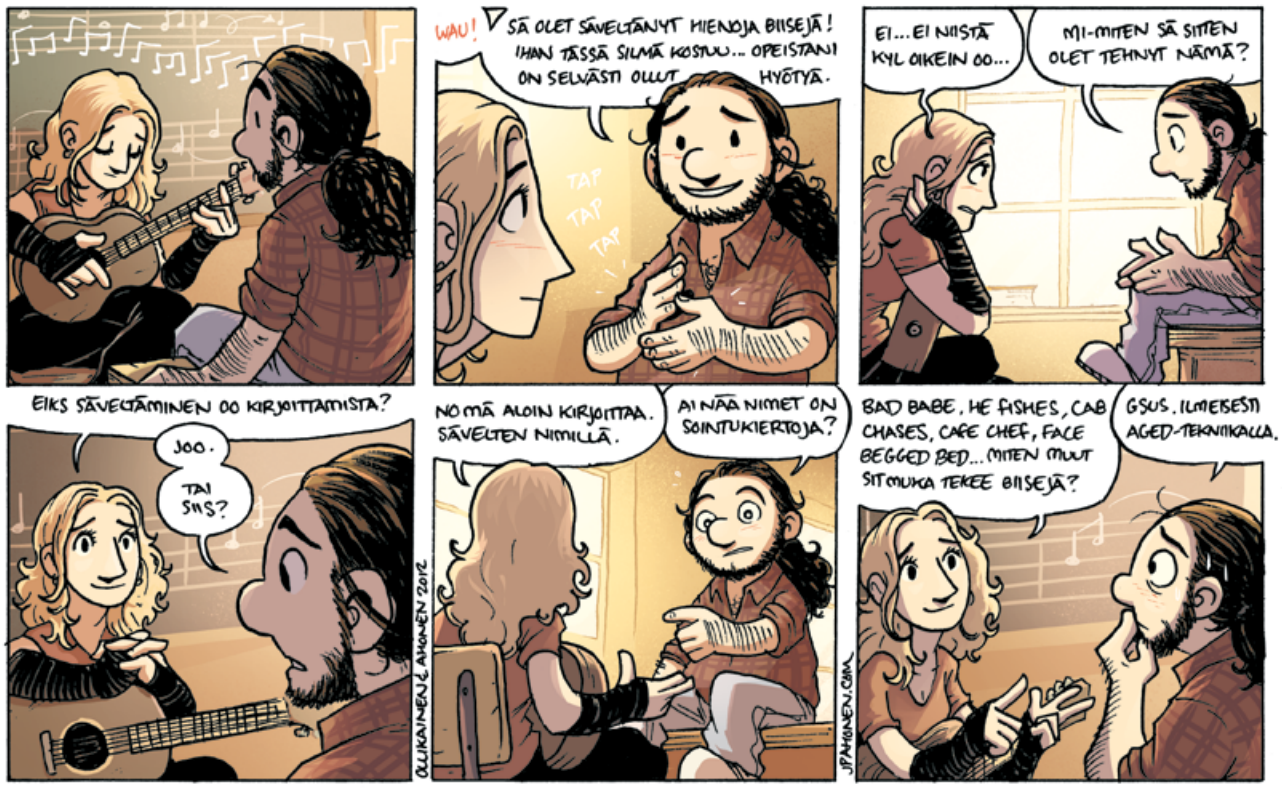

TEOSTO PALVELEE

PALVELUT MUSIIKIN TEKIJÖILLE, KUSTANTAJILLE JA ESITTÄJILLE

Asiakkaaksi liittyminen, teosilmoitukset, kustannussopimukset, esitys- ja tallennuskorvausten tilitys, verotus, esitysilmoitukset ja ulkomaan valvontapyynnöt. Muista myös verkkopalvelumme: osoite- ja pankkiyhteystietosi voit päivittää itse verkkopalvelussa.

PALVELUT MUSIIKIN KÄYTTÄJILLE

Esitysluvat, tallennusluvat, yksityisen kopioinnin hyvitysmaksu

Asiakaspalvelu on avoinna ma–to 8.30–16, pe 8.30–15 (av-tallenteita koskevat asiat klo 10–14)

TEOSTON ASIAKASPALVELUNUMERO

010 808 118*

Postisoite: Lauttasaarentie 1, 00200 Helsinki
Puhelinvaihde: (09) 681 011, faksi (09) 677 134
www.teosto.fi, teosto@teosto.fi
Teosto on myös Facebookissa.

*01080-palvelunumeroon soittaminen lankapuhelinliittymistä 8,28 snt/puhelu + 5,95 snt/min., matkapuhelimista 8,28 snt/puhelu + 17,04 snt/min.

Tallennuslupa-asiat (äänitallenteet), asiakaspalvelu Tanskassa 0303 60011 (klo 11 - 15). Soittaminen Suomen lankaliittymistä 8,28 snt/puhelu + 3,2 snt/min. ja matkapuhelimista 8,28 snt/puhelu + 19,2 snt/min. Hinnat sis. alv.

Palvelukortti

- ❑ Olen Teostoon liittynyt säveltäjä, sanoittaja, sovittaja tai musiikinkustantaja
- ❑ Ilmoitan uudet tietoni, voimassa _____ lähtien.

Nimi

Asiakasnumero

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin

Pankkiyhteys IBAN

BIC

Henkilötunnus

Sähköposti

Päiväys ja allekirjoitus

- ❑ Olen muu Teostoryn lukija
- ❑ Tilaan Teostoryn ❑ Peruutan tilauksen ❑ Ilmoitan uudet yhteystiedot, voimassa _____ lähtien.

Nimi

Postinumero

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Voit ottaa meihin yhteyttä myös sähköpostitse: teosto@teosto.fi

Teosto maksaa postimaksun

TEOSTO R.Y.
Tunnus 5002386
00003 VASTAUSLÄHETYS

Kun ilmoitat henkilötunnus- ja pankkiyhteystietoja, laita kortti kuoreen! Jos haluat, että Teosto maksaa postimaksun, käytä oheista vastauslähetysosoitetta.